Пролетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

# ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

39 (7365) | Аўторак, 27 лютага 1945 г. | Цана 20 кап.

**Разгорнем Усебеларускае социялістычнае спаборніцтва за ўзорную падрыхтоўку і правядзенне веснавой сяўбы, за выкананне і перавыкананне плана трактарных работ у 1945 годзе, за хутчэйшае аднаўленне і арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне МТС і калгасаў!**

## ПАДХАПІЦЬ ПАЧЫН ПРАПОЙСКАЙ МТС!

Сёння мы друкуем зварот калектыва Прапойскай МТС, Магілеўскай вобласці, да ўсіх трактарыстаў, рабочых і служачых машынна-трактарных станцый рэспублікі аб арганізацыі Усебеларускага сацыялістычнага спаборніцтва за лепшую падрыхтоўку і паспяховае правядзенне веснавой сяўбы, за ўзорнае выкананне ўсіх трактарных работ бягучага года.

Прапойская МТС — адна з перадавых у Беларусі. У пачатку вайны, калі банды гітлераўскіх разбойнікаў хлынулі на нашу Радзіму, МТС на сваіх трактарах эвакуіравалася ў глыбокі савецкі тыл. Цяжка была растань з роднымі мясцінамі, цяжкім быў далёкі шлях на ўсход. Але ўжо восенню 1941 года прапойскія трактарысты выехалі араць палі разанскіх калгасаў. Тут, на радзіме вядомай у савецкай краіне трактарысткі Дашы Гармаш, самааддананай працай на калгасных палях трактарысты кавалі перамогу над ворагам, дапамагалі Чырвонай Арміі хутчэй вызваліць з нямецка-фашысцкай няволі родную Беларусь.

І калі над Беларуссю заняўся золак вызвалення, машынна-трактарная станцыя зноў выехала ў свой раён. Попел і галавешкі ўбачылі трактарысты на месцы калісь добра ўпарадкаванай сядзібы сваёй МТС. Адступаючы з Прапойска, гітлераўцы, як і ўсюды, зрабілі сваю чорную справу. Калектыў станцыі дружна ўзяўся за аднаўленне МТС, за рамонт трактараў. А як толькі з палёў сышоў снег, трактары выехалі дапамагаць вызваленым калгасам праводзіць сяўбу.

У напружанай, самааддананай працы прайшоў увесь 1944 год. Ён прынёс Прапойскай МТС нядрэнныя поспехі. План трактарных работ быў выканан на 219 процантаў, на кожны 15-сільны трактар выпрацавана па 306 гектараў і зэканомлена 180 тысяч кілограмаў гаручага. За гэты-ж час МТС аднавіла рамонтную майстэрню, пабудавала два жылыя дамы, заканчваецца аднаўленне павеці для сельскагаспадарчых машын, аднаўлена кантора.

Але Прапойская машынна-трактарная станцыя яшчэ далёка не скарыстала ўсіх сваіх магчымасцей па хутчэйшаму аднаўленню станцыі, па павышэнню выпрацоўкі на кожны трактар. Паспяхова рыхтуючыся да веснавой сяўбы, калектыў МТС падлічыў і ўзважыў усе свае магчымасці і абавязаўся ў гэтым годзе, шляхам захавання ўсіх правіл тэхнічнага догляду і эксплаатацыі машынна-трактарнага парка, выпрацаваць на кожны 15-сільны трактар не менш 800 гектараў, зэканоміць 10 процантаў гаручага і 5 процантаў змазачных. Трэцяя-ж брыгада гэтай МТС, якую ўзначальвае Сямён Савельеў, абавязваецца на кожны 15-сільны трактар выпрацаваць у 1945 годзе 1.500 гектараў, зэканоміць 15 процантаў гаручага і 7 процантаў змазачных.

У мэтах павышэння ўраджайнасці калгасных палёў калектыў Прапойскай МТС абавязваецца: правесці веснавую сяўбу ў сціслыя, лепшыя агратэхнічныя тэрміны з захаваннем усіх агратэхнічных мерапрыемстваў, а таксама закончыць ворыва ўсіх папараў не пазней 15 чэрвеня; шырока скарыстоўваючы метад народнай будоўлі Ногінскай МТС, пабудаваць яшчэ 14 аб'ектаў, арганізаваць падсобную гаспадарку і правесці другія мерапрыемствы па ператварэнню МТС ва ўзорнае і культурнае прадпрыемства.

Заклікаючы ўсіх трактарыстаў, брыгадзіраў трактарных брыгад, камбайнераў, усіх спецыялістаў сельскай гаспадаркі Савецкай Беларусі ўключыцца ва Ўсебеларускае сацыялістычнае спаборніцтва машынна-трактарных станцый, разгарнуць барацьбу за ўзорнае выкананне ўсіх трактарных работ, калектыў Прапойскай МТС піша: «1945 год павінен стаць годам рэзкага палепшання работы машынна-трактарных станцый Беларусі. Мы можам і павінны вырасціць у нашай рэспубліцы дзесяткі трактарыстаў — тысячнікаў і паўтаратысячнікаў, сотні трактарыстаў—сямісотнікаў і васьмісотнікаў і тысячы трактарыстаў-пяцісотнікаў».

Гэта значыць, што МТС рэспублікі павінны так арганізаваць сваю работу ў гэтым годзе, каб на кожны трактар выпрацаваць не 142 гектары, як гэта было за мінулы год па рэспубліцы, а значна і значна больш. Гэта значыць, павышаючы выпрацоўку на кожны трактар, тым самым замяніць дзесяткі тысяч коней, за самы кароткі час пасеўную плошчу рэспублікі давесці да даваеннага ўзроўню. Пераймаючы вопыт перадавых МТС Саюза, мы павінны вырасціць у сваёй рэспубліцы такіх трактарыстаў і трактарыстак, як разанскія трактарысты з брыгады Дашы Гармаш, якія за мінулы год выпрацавалі на кожны трактар па 1.866 гектараў, як трактарысты з брыгады Васіля Каралёва, з Комсамольскай МТС, Маскоўскай вобласці, якія выпрацавалі на трактар па 1.620 гектараў.

Даць такую высокую выпрацоўку на трактар можна толькі тады, калі ён выдатна адрамантаван, калі машына знаходзіцца ў надзейных руках. Пераходны Чырвоны сцяг Дзяржаўнага Камітэта Абароны, які ўручан нашай рэспубліцы за выкананне студзеньскага плана рамонту трактараў і сельскагаспадарчых машын, трэба і ў далейшым моцна трымаць. Для гэтага неабходна яшчэ шырэй разгарнуць спаборніцтва на рамонце трактараў, усямерна змагацца за высокую якасць рамонту, паспяхова рыхтаваць механізатарскія кадры.

Няма сумнення, што заклік калектыва Прапойскай МТС будзе падхоплен усімі МТС рэспублікі. Уключаючыся ва Ўсебеларускае сацыялістычнае спаборніцтва за ўзорную работу машынна-трактарных станцый, трэба, каб кожная МТС па-сапраўднаму мабілізавала ўсе свае рэсурсы, усе свае магчымасці на паспяховую падрыхтоўку і правядзенне веснавой сяўбы, усіх сельскагаспадарчых работ бягучага года. Кожны трактарыст, рабочы і служачы МТС павінны зразумець, што ад таго, як будуць працаваць машынна-трактарныя станцыі, у значнай ступені залежыць хутчэйшае аднаўленне сельскай гаспадаркі Беларусі.

Дабіцца рэзкага палепшання работы машынна-трактарных станцый рэспублікі ў гэтым годзе можна толькі пры той умове, калі будзе шырока наладжана партыйна-палітычная работа сярод трактарыстаў, рабочых і служачых МТС, калі сацыялістычным спаборніцтвам будуць ахоплены ўсе работнікі станцый. У аснову ўсёй работы машынна-трактарных станцый павінна быць пакладзена пастанова Совета Народных Камісараў Саюза ССР і ЦК ВКП(б) аб плане развіцця сельскай гаспадаркі на 1945 год.

Вышэй-жа сцяг сацыялістычнага спаборніцтва ў МТС рэспублікі! Паўсямесна разгорнем барацьбу за лепшую падрыхтоўку і скарыстанне машынна-трактарнага парка, за павышэнне выпрацоўкі на кожны трактар, за ператварэнне МТС у культурныя і ўзорныя прадпрыемствы.

## Віншаванні таварышу І. В. Сталіну ад замежных дзяржаўных дзеячоў з выпадку 27-й гадавіны Чырвонай Арміі

### ТЭЛЕГРАМА МАРШАЛА ТІТО

*Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Маршалу Савецкага Саюза І. В. СТАЛІНУ*

Да дня 27-й гадавіны стварэння гераічнай і непераможнай Чырвонай Арміі шлю гарачыя віншаванні ад імені народаў Югаславіі і Народна-вызваленчай арміі.

З пачуццём захаплення і глыбокай удзячнасці народы Югаславіі глядзяць на слаўныя справы арміі-вызваліцельніцы, якая дала і яшчэ дае незлічоныя ахвяры для вызвалення заняволеных народаў ад гітлераўскіх фашысцкіх звяроў.

Дзень нараджэння непераможнай Чырвонай Арміі астанецца ў сэрцах нашых народаў як свята выратавання, таму што ў самыя жудасныя дні гісторыі народаў Югаславіі яны ніколі не трацілі надзею ў перамогу арміі Вялікага Савецкага Саюза.

Смерць фашызму — свабода народу.

**ТІТО.**

*Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму Чырвонай Арміі, Маршалу Савецкага Саюза, Іосіфу Вісарыёнавічу СТАЛІНУ*

Пан Маршал,

Ад імені свайго і чэхаславацкай арміі пасылаю доблеснай Чырвонай Арміі да яе 27-й гадавіны нашы брацкія віншаванні.

З захапленнем сочым мы за гіганцкім і пабеданосным боем Чырвонай Арміі, якая вызваліла ўжо амаль усе заняволеныя дзяржавы з самага горшага і беспрасветнага панавання. Мы горды, што плячом к плячу з Чырвонай Арміяй ваююць таксама нашы салдаты, і ўпэўнены, што вызваленне ўсёй нашай радзімы ўжо вельмі блізка.

З усімі чэхаславацкімі салдатамі віншую Вас, Вярхоўнага Галоўнакамандуючага, і ўсіх байцоў слаўнай і пабеданоснай Чырвонай Арміі.

**Ян Масарык, міністр нацыянальнай абароны Чэхаславакіі.**

### ТЭЛЕГРАМА ГЕНЕРАЛІСІМУСА ЧАН-КАЙ-ШЫ

*Яго прэвасхадзіцельству Пану Старшыні Совета Народных Камісараў Саюза ССР Маршалу Савецкага Саюза І. В. СТАЛІНУ*

З выпадку 27-й гадавіны Чырвонай Арміі ад імені кітайскай арміі і народа маю чэсць прынесці Вам самыя шчырыя віншаванні. Дух будаўніцтва савецкай арміі поўнасцю выявіўся бліскучымі поспехамі ў барацьбе з нацысцкай Германіяй. У апошні час савецкая армія ўсё больш імклівым маршам ідзе ў глыб германскай тэрыторыі і час канчатковага сакрушэння нацыстаў ужо выращан. Поспехі гэтыя дасягнуты дзякуючы Вашаму выдатнаму кіраўніцтву, чоткай ваеннай дысцыпліне арміі і майстэрству доблесных байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі, перад чым мы выражаем сваё захапленне.

Барацьба супроць агрэсараў на Ўсходзе і на Захадзе аснована на адзінай вялікай ідэі. І дзень сакрушэння германскіх гвалтаўнікоў наблізіць наступленне апошняй гадзіны і для японскіх агрэсараў. Усведамляючы, што гэтым будзе пакладзен пачатак нашай дзейнасці па ўстанаўленню міру ва ўсім свеце, я поўны энтузіязма.

*Яго прэвасхадзіцельству Іосіфу СТАЛІНУ Маршалу Савецкага Саюза і Вярхоўнаму Галоўнакамандуючаму*

З выпадку свята слаўнай Чырвонай Арміі — вызваліцельніцы народаў, прашу, Ваша Прэвасхадзіцельства, прыняць самыя сардэчныя віншаванні Балгарскага ўрада ў дзень гэтай вялікай гістарычнай гадавіны.

Балгарскі народ успамінае з глыбокай удзячнасцю падтрымку, аказаную яму Чырвонай Арміяй, каб вызваліцца ад гнёту гітлераўскай Германіі і нямецкіх агентаў.

Мы ўпэўнены, што пад Вашым геніяльным кіраўніцтвам пабеданосны паход савецкіх войск да Берліна, які выклікае захапленне і ўмацоўвае веру ў больш шчаслівыя дні ва ўсіх дэмакратычных народах, хутка прынясе канчатковы разгром агульнага ворага чалавецтва і верне народам благадатны мір.

**Кімон Георгіеў, міністр-старшыня.**

АРГАНІЗУЕМ УСЕБЕЛАРУСКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА ЗА ЎЗОРНУЮ РАБОТУ МТС У 1945 ГОДЗЕ!

## ЗВАРОТ

### КАЛЕКТЫВА ПРАПОЙСКАЙ МТС, МАГІЛЕЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ, ДА ЎСІХ ТРАКТАРЫСТАЎ, РАБОЧЫХ І СЛУЖАЧЫХ МТС БЕЛАРУСКАЙ ССР

Дарагія таварышы!

Радасныя дні перажывае цяпер наша Радзіма. Гераічнымі намаганнямі Чырвонай Арміі і савецкага народа наша зямля назаўсёды ачышчана ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. «У вялікіх бітвах Айчыннай вайны супроць нямецкага нашэсця Чырвоная Армія вызваліла народы Савецкага Саюза ад нямецка-фашысцкага рабства, адстаяла свабоду і незалежнасць нашай Радзімы і дапамагла народам Еўропы скінуць нямецкае іга» (І. Сталін). Доблесныя палкі Чырвонай Арміі цяпер пабеданосна штурмуюць фашысцкае логава, громяць нямецка-фашысцкіх захопнікаў ва Ўсходняй Прусіі і Сілезіі, Памераніі і Брандэнбургу, паспяхова выконваюць сваю вялікую гістарычную місію поўнага і канчатковага разгрому гітлераўскай Германіі.

З велізарнай радасцю мы сустрэлі словы таварыша Сталіна, звернутыя да калгаснага сялянства: «Чырвоная Армія на чацвёртым годзе вайны, дзякуючы клопатам калгаснага сялянства, не адчувае недахопу ў прадвольстве. Калгаснікі і калгасніцы забяспечваюць рабочых і інтэлігенцыю прадвольствам, а прамысловасць—сыравінай, забяспечваюць нармальную работу заводаў і фабрык, якія выпрацоўваюць узбраенне і снаражэнне для фронта. Наша калгаснае сялянства актыўна і з поўным усведамленнем свайго абавязку перад Радзімай садзейнічае Чырвонай Арміі ў дасягненні перамогі над ворагам».

Мы з радасцю ўсведамляем, што ў вялікай дапамозе, якую аказвае калгасная вёска фронту, ёсць і наш скромны ўклад.

У першыя-ж дні пасля выгнання немцаў, калектыў МТС дружна ўзяўся за аднаўленне сваёй станцыі, разбуранай і разграбленай нямецка-фашысцкімі захопнікамі. Перамагаючы цяжкасці, у 1944 сельскагаспадарчым годзе трактарысты МТС на трактарах, аднаўленых у асноўным сваімі сіламі, выканалі план трактарных работ на 219 процантаў і выпрацавалі 306 гектараў на кожны 15-сільны трактар, зэканомілі 180 тысяч кілограмаў гаручага. За гэты-ж час мы аднавілі рамонтную майстэрню, пабудавалі два жылыя дамы, заканчваем аднаўленне памяшкання для сельскагаспадарчых машын, аднавілі кантору МТС.

Саўнарком Саюза ССР і ЦК ВКП(б) у сваёй пастанове аб плане развіцця сельскай гаспадаркі на 1945 год устанавілі, што асноўнай задачай машынна-трактарных станцый з'яўляецца далейшае палепшанне скарыстання машынна-трактарнага парка, павышэнне якасці трактарных работ і выкананне ў агратэхнічныя тэрміны вытворчых абавязацельстваў перад калгасамі. Гэтае важнейшае ўказанне партыі і ўрада павінна стаць асновай нашай работы. Калектыў нашай МТС, натхнёны загадам правадыра, прысвечаным 27-й гадавіне Чырвонай Арміі, поўны ўдзячнасці воінам-вызваліцелям, прыкладае ўсе намаганні да таго, каб узорна падрыхтавацца і па-бальшэвіцку правесці веснавую сяўбу і ўсе сельскагаспадарчыя работы бягучага года.

1945 год павінен стаць годам рэзкага палепшання работы машынна-трактарных станцый Беларусі. Мы можам і павінны вырасціць у нашай рэспубліцы дзесяткі трактарыстаў—тысячнікаў і паўтаратысячнікаў, сотні трактарыстаў—сямісотнікаў і васьмісотнікаў і тысячы трактарыстаў—пяцісотнікаў.

Мы звяртаемся да ўсіх трактарыстаў, трактарыстак, рабочых і служачых МТС нашай рэспублікі з прапановай арганізаваць усебеларускае сацыялістычнае спаборніцтва за ўзорную работу МТС у 1945 годзе. Уступаючы ў гэтае сацыялістычнае спаборніцтва, мы бяром на сябе наступныя абавязацельствы:

1. Адрамантаваць усе трактары і прычэпны інвентар да 1 сакавіка, а малатарні і камбайны—да 1 чэрвеня 1945 года.

Забяспечыць такую якасць рамонту трактараў, каб Дзяржаўная камісія прыняла іх з ацэнкай на «выдатна».

2. Захоўваючы ўсе правілы тэхнічнага догляду трактараў і сельскагаспадарчых машын, абавязваемся выпрацаваць у гэтым годзе пры высокай якасці работ не менш 800 гектараў на кожны 15-сільны трактар.

3. Зэканоміць гаручага 10 процантаў і змазачных — не менш 5 процантаў.

4. У мэтах павышэння ўраджайнасці ў калгасах зоны МТС, правесці сяўбу яравых культур у лепшыя агратэхнічныя тэрміны, не больш чым за 20 каляндарных дзён, захоўваючы пры гэтым усе агратэхнічныя мерапрыемствы.

5. Правесці ўздым ранніх папараў у маі месяцы і поўнасцю закончыць іх ворыва да 15 чэрвеня з адначасовым баранаваннем, праводзячы своечасова паслядоўны догляд за імі.

6. Датэрмінова выканаць план здачы натураплаты дзяржаве за работы МТС у калгасах.

7. Шырока скарыстоўваючы метад народнай будоўлі Ногінскай МТС, абавязваемся пабудаваць 14 аб'ектаў, дадаткова да тых пабудоў, якія ўжо ёсць.

8. Да пачатку сельскагаспадарчых работ 1945 года паспяхова закончыць падрыхтоўку не менш 40 чалавек трактарыстаў і перападрыхтаваць 20 трактарыстаў у брыгадзіраў.

9. Для дадатковага забеспячэння прадуктамі харчавання рамонтных рабочых, трактарыстаў, тэхнічнага персанала арганізаваць пры МТС падсобную гаспадарку.

Мы заклікаем усіх трактарыстаў, брыгадзіраў трактарных брыгад, камбайнераў, усіх спецыялістаў сельскай гаспадаркі Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі ўключыцца ва Ўсебеларускае сацыялістычнае спаборніцтва за ўзорную падрыхтоўку і правядзенне веснавой сяўбы, за выкананне і перавыкананне плана трактарных работ у 1945 сельскагаспадарчым годзе, за хутчэйшае аднаўленне МТС і калгасаў і ператварэнне машынна-трактарных станцый ва ўзорныя, культурныя прадпрыемствы на вёсцы.

Таварышы трактарысты і трактарысткі! Уключайцеся ва Ўсебеларускае соцыялістычнае спаборніцтва, выдатна рыхтуйцеся да веснавой сяўбы, узнімайце прадукцыйнасць працы. Самааддананай працай на калгасных палях дапаможам нашай доблеснай Чырвонай Арміі хутчэй дабіць фашысцкага звера ў яго логаве, за самы кароткі час адновім разбураную ворагам сельскую гаспадарку нашай рэспублікі.

Няхай жыве наша любімая Радзіма—Саюз Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік!

Няхай жыве наша гераічная Чырвоная Армія!

Няхай жыве вялікая партыя Леніна—Сталіна!

Няхай жыве наш бацька, настаўнік і друг, Маршал Совецкага Саюза таварыш Сталін!

**Зварот падпісалі: ЗАХАРАЎ — дырэктар МТС; ГАРБАДЗЕЙ—парторг; ШУМІЛА—комсорг; ЕРМАКОЎ — старшы механік; САНТАШОЎ—старшыня мясцкома; САЎКО, БАРАНОК, СЭРАБРО, БЕРАСЦЕНЬ, Максім АЎЧЫННІКАЎ, Сямён САВЕЛЬЕЎ, ХІЗАВЕЦ—брыгадзіры трактарных брыгад; МАНЧЭНКА, ПАЖАРЫЦКІ, Ігнат АЎЧЫННІКАЎ, КУКАРЭКА — трактарысты; ТКАЧОЎ—слесар; БРУМ—каваль.**

## АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

### ТРАКТАРЫСТАЎ ТРАКТАРНАЙ БРЫГАДЫ № 3 ПРАПОЙСКАЙ МТС, МАГІЛЕЎСКАЙ ВОБЛАСЦІ

Уключаючыся ва Ўсебеларускае соцыялістычнае спаборніцтва за ўзорную работу МТС у 1945 годзе і гаручы жаданнем хутчэй ліквідаваць вынікі нямецкай акупацыі ў сельскай гаспадарцы нашай роднай Беларусі, бяром на сябе абавязацельствы:

1. Датэрмінова і высокаякасна адрамантаваць трактары і прычэпны сельскагаспадарчы інвентар.

2. Выпрацаваць на кожны 15-сільны трактар у 1945 сельскагаспадарчым годзе 1.500 гектараў з захаваннем усіх агратэхнічных правіл.

3. Зэканоміць гаручага 15 процантаў і змазачных 7 процантаў.

Натхнёныя перамогамі Чырвонай Арміі, якая поўнасцю і назаўсёды вызваліла нашу Радзіму ад фашысцкай погані, усе свае сілы мы аддадзім на справу хутчэйшага разгрому ворага, на поўную перамогу совецкага народа над гітлераўскай Германіяй.

**Брыгадзір трактарнай брыгады С. САВЕЛЬЕЎ, трактарысты— ПАЖАРЫЦКІ, П. КАПОЙКА, І. АЎЧЫННІКАЎ, Е. ШЧЭДРАЎ.**

*У СОЎНАРКОМЕ СССР*

# АБ ПАЛЕПШАННІ НАСЕННАВОДСТВА ЗБОЖЖАВЫХ КУЛЬТУР

Совет Народных Камісараў Саюза ССР устанаўлівае, што створаная ў 1937 годзе сістэма насеннаводчых гаспадарак (селекцыйныя станцыі, райнасенгасы, насенныя ўчасткі калгасаў, соўгасаў, Дзяржгатункафонд, дзяржстрахфонд, гатункавыпрабавальная сетка) сябе апраўдала. На аснове гэтай сістэмы праведзена вялікая работа ў справе палепшання насеннаводства збожжавых культур, у выніку чаго плошчы гатунковых пасеваў у калгасах з 42 процантаў у 1937 годзе павялічыліся да 84 процантаў у 1940 годзе; селекцыйнымі станцыямі, побач з выведзеннем новых высокаўраджайных гатункаў збожжавых культур, штогод здабывалася да 1,5 мільёна пудоў высокакаштоўнага элітнага насення. Каля 2.000 раённых насеннаводчых гаспадарак штогод вырошчвалі і здавалі ў Дзяржгатункафонд больш 15 млн. пудоў гатунковага насення для забеспячэння ім насенных участкаў калгасаў і соўгасаў.

Адначасова з гэтым Соўнарком СССР адзначае, што ў раде абласцей за апошнія гады аслаблена кіраўніцтва гатунковымі пасевамі з-за аслаблення ўвагі да гэтай важнейшай справы з боку мясцовых зямельных і соўгасных органаў. У многіх калгасах і соўгасах насеннаводства яшчэ не пастаўлена на належную вышыню. Не забяспечваецца павышаная агратэхніка пры апрацоўцы глебы і доглядзе пасеваў на насенных участках. Пры ўборцы і абмалоце ўраджай насенных участкаў часта абязлічваецца. Устаноўлены Соўнаркомам СССР і ЦК ВКП(б) парадак скарыстання насення, сабранага з насенных участкаў, парушаецца.

Соўнарком СССР асабліва адзначае вельмі марудлівае ўкараненне ў вытворчасць новавыведзеных перспектыўных гатункаў збожжавых культур савецкіх селекцыянераў. Навуковыя дасягненні селекцыйных станцый і асобныя даныя гатункавыпрабавальных участкаў да апошняга года не публікуюцца і не робяцца здабыткам калгасаў, соўгасаў і аграномічнай грамадскасці.

Асабліва парушана гатунковае насеннаводства ў раёнах, якія падвяргаліся нямецкай акупацыі, дзе насеннаводчая гаспадарка (селекцыйныя станцыі, райнасенгасы, гатункавыпрабавальныя ўчасткі) была разбурана, а насенная справа запушчана.

У мэтах аднаўлення і паляпшэння гатунковых пасеваў у калгасах і соўгасах, як важнейшай умовы ўздыму ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур, Совет Народных Камісараў Саюза ССР пастанаўляе:

1. Абавязаць Наркамзем СССР, Наркамсоўгасаў СССР, Наркамхарчпром СССР, Соўнаркомы рэспублік, крайвыканкомы, аблвыканкомы забяспечыць на працягу 1945—1946 гг. аднаўленне гатунковых пасеваў збожжавых культур на ўсёй плошчы. Для гэтай мэты перш за ўсё аднавіць сетку селекцыйных станцый, гатункавыпрабавальных участкаў і райнасенгасаў і насенных участкаў у калгасах і соўгасах.

2. Устанавіць на 1945 год план па гатунковых пасевах збожжавых культур для калгасаў і соўгасаў па рэспубліках, краях і абласцях у процантах да агульнай плошчы пасеваў калгасаў і соўгасаў:

| | |
|---|---|
| Алтайскі край | 65 |
| Архангельская абласць | 55 |
| Астраханская » | 55 |
| Башкірская АССР | 80 |
| Бранская абласць | 65 |
| Бурат-Мангольская АССР | 55 |
| Вяліка-Лукская абласць | 65 |
| Валагодская » | 60 |
| Владзімірская » | 80 |
| Варонежская » | 80 |
| Горкаўская » | 80 |
| Грозненская » | 60 |
| Дагестанская АССР | 40 |
| Іванаўская абласць | 80 |
| Іркуцкая » | 60 |
| Кабардзінская АССР | 50 |
| Калінінская абласць | 65 |
| Калужская » | 60 |
| Кемераўская » | 60 |
| Кіраўская » | 80 |
| Комі АССР | 60 |
| Кастрамская абласць | 80 |
| Краснадарскі край | 80 |
| Краснаярскі край | 60 |
| Крым | 55 |
| Куйбышаўская абласць | 80 |
| Курганская » | 70 |
| Курская » | 70 |
| Ленінградская » | 70 |
| Марыйская АССР | 80 |
| Маскоўская абласць | 70 |
| Мардоўская АССР | 70 |
| Молатаўская абласць | 70 |
| Ноўгарадская » | 80 |
| Новасібірская » | 80 |
| Омская » | 70 |
| Орлоўская » | 70 |
| Пензенская » | 70 |
| Пскоўская » | 70 |
| Прымарскі край | 60 |
| Растоўская абласць | 70 |
| Разанская » | 75 |
| Саратаўская » | 75 |
| Свярдлоўская » | 70 |
| Паўночна-Асецінская АССР | 70 |
| Смаленская абласць | 70 |
| Стаўрапальскі край | 70 |
| Сталінградская абласць | 75 |
| Тамбоўская » | 70 |
| Татарская АССР | 70 |
| Томская абласць | 65 |
| Тульская » | 70 |
| Тюменская » | 65 |
| Удмурцкая АССР | 80 |
| Ульянаўская абласць | 70 |
| Хабараўскі край | 65 |
| Чэлябінская абласць | 65 |
| Чыцінская » | 60 |
| Чкалаўская » | 82 |
| Чувашская АССР | 80 |
| Якуцкая АССР | 45 |
| Яраслаўская абласць | 80 |
| Азербайджанская ССР | 83 |
| Армянская ССР | 75 |
| Беларуская ССР | 55 |
| Грузінская ССР | 95 |
| Казахская ССР | 80 |
| Карэла-Фінская ССР | 25 |
| Кіргізская ССР | 55 |
| Малдаўская ССР | 60 |
| Таджыкская ССР | 85 |
| Туркменская ССР | 93 |
| Узбекская ССР | 50 |
| Украінская ССР | 65 |

3. У мэтах хутчэйшага аднаўлення гатунковых пасеваў і максімальнага набліжэння вытворчасці гатунковага насення да калгасаў і соўгасаў, а таксама для абмену насення, лічыць неабходным мець у кожным сельскагаспадарчым раёне адну насеннаводчую гаспадарку (райнасенгас).

Дапускаць у асобых выпадках у раёнах з рознымі глебава-кліматычнымі ўмовамі арганізацыю двух насеннаводчых гаспадарак, а ў раёнах, якія маюць аднародныя глебава-кліматычныя ўмовы,— адну насеннаводчую гаспадарку на два раёны.

Абавязаць Наркамзем СССР, Соўнаркомы рэспублік, краявыя, абласныя выканкомы арганізаваць у 1945 годзе дадаткова 921 раённую насеннаводчую гаспадарку з наступным размеркаваннем па рэспубліках, краях і абласцях:

| | |
|---|---|
| Алтайскі край | 10 |
| Архангельская абласць | 7 |
| Астраханская » | 4 |
| Башкірская АССР | 10 |
| Бранская абласць | 7 |
| Бурат-Мангольская АССР | 2 |
| Валагодская абласць | 2 |
| Владзімірская » | 1 |
| Варонежская » | 20 |
| Горкаўская » | 5 |
| Грозненская » | 7 |
| Дагестанская АССР | 10 |
| Іванаўская абласць | 4 |
| Іркуцкая » | 2 |
| Кабардзінская АССР | 5 |
| Калінінская абласць | 4 |
| Калужская » | 5 |
| Кемераўская » | 2 |
| Кіраўская » | 7 |
| Комі АССР | 4 |
| Кастрамская абласць | 2 |
| Краснаярскі край | 10 |
| Крым | 10 |
| Куйбышаўская абласць | 7 |
| Курская » | 20 |
| Ленінградская » | 15 |
| Марыйская АССР | 8 |
| Молатаўская абласць | 4 |
| Мардоўская АССР | 16 |
| Маскоўская абласць | 20 |
| Ноўгарадская » | 10 |
| Омская » | 5 |
| Орлоўская » | 10 |
| Пензенская » | 5 |
| Пскоўская » | 20 |
| Прыморскі край | 10 |
| Разанская абласць | 10 |
| Саратаўская » | 20 |
| Свярдлоўская » | 5 |
| Паўночна-Асецінская АССР | 2 |
| Стаўрапальскі край | 20 |
| Сталінградская абласць | 10 |
| Татарская АССР | 17 |
| Томская абласць | 3 |
| Тульская » | 4 |
| Тюменская » | 5 |
| Ульянаўская » | 11 |
| Хабараўскі край | 8 |
| Чэлябінская абласць | 3 |
| Чыцінская » | 10 |
| Чкалаўская » | 10 |
| Чувашская АССР | 10 |
| Якуцкая АССР | 5 |
| Яраслаўская абласць | 3 |
| Азербайджанская ССР | 15 |
| Армянская ССР | 10 |
| Беларуская ССР | 75 |
| Грузінская ССР | 15 |
| Казахская ССР | 41 |
| Карэла-Фінская ССР | 2 |
| Кіргізская ССР | 27 |
| Таджыкская ССР | 20 |
| Туркменская ССР | 10 |
| Узбекская ССР | 60 |
| Украінская ССР | 200 |

Абавязаць Соўнаркомы рэспублік, краявыя, абласныя выканкомы ў двухмесячны тэрмін адабраць лепшыя калгасы і соўгасы ва ўказанай колькасці і прадставіць Наркамзему СССР для зацверджання іх райнасенгасамі.

4. Зацвердзіць сетку насеннаводчых соўгасаў-райнасенгасаў у колькасці 175 гаспадарак, з іх па Наркамсоўгасаў СССР—52, Наркамсоўгасаў РСФСР—39, Наркамсоўгасаў УССР—47, Наркамсоўгасаў БССР—3 гаспадаркі, Наркамсоўгасаў Казахскай ССР — 3 гаспадаркі, Наркамхарчпрому СССР—31 гаспадарку.

5. Абавязаць Соўнаркомы рэспублік, абл(край)выканкомы і Наркамзем СССР правесці ў 1945—1946 гг. землеўпарадкаванне новаарганізаваных райнасенгасаў і ўвесці ў іх правільныя севазвароты з травасеяннем і чорнымі папарамі, а таксама аднавіць севазвароты ўсіх райнасенгасаў, дзе яны былі парушаны. Заданні па пасеўных плошчах для райнасенгасаў планіраваць у далейшым у дакладнай адпаведнасці з прынятымі севазваротамі. Наркамзему СССР адпусціць райнасенгасам у парадку продажу неабходную колькасць насення траў для пасеваў у 1945 г.

6. Устанавіць, што план вырашчвання гатунковага насення па кожнай раённай насеннаводчай гаспадарцы, а таксама план гатункаабнаўлення па калгасах і соўгасах павінны штогод разглядацца райвыканкомамі з абавязковым удзелам галоўнага агранома, агранома-насеннавода райза і аграномаў райнасенгасаў і гатункавыпрабавальных участкаў і прадстаўляцца ў абл(край)выканкомы і СНК рэспублік не пазней 15 лістапада, а планы вытворчасці гатунковага насення і планы гатункаабнаўлення па раёнах павінны разглядацца адпаведна Соўнаркомамі рэспублік, край(абл)выканкомамі з абавязковым удзелам дырэктараў селекцыйных станцый і соўгасных трэстаў, інспектараў дзяржаўных камісій па гатункавыпрабаванню збожжавых культур, кіраўнікоў канторамі Дзяржгатункафонда і асноўных аграномічных работнікаў вобласці і прадстаўляцца ў Наркамзем СССР на зацверджанне не пазней 15 снежня.

7. Абавязаць Соўнаркомы рэспублік, краявыя, абласныя выканкомы, Наркамзем СССР, Наркамсоўгасаў СССР і Наркамхарчпром СССР правесці ў 1945 г. апрабацыю гатунковых пасеваў збожжавых культур на плошчах райнасенгасаў, насенных участкаў калгасаў, соўгасаў, усіх пасеваў, засеяных гатунковым насеннем, атрыманым з Дзяржгатункафонда, усіх пасеваў дэфіцытных гатункаў, а таксама на плошчах агульных пасеваў калгасаў, соўгасаў у размерах, якія-б забяспечылі выкананне ўстаноўленага плана закладкі гатунковага насення ў Дзяржстрахфонд і Дзяржгатункафонд, а ўсяго на плошчы 28,1 мільёна гектараў.

Калі па даных апрабацыі ўраджай насенных участкаў аказажацца непрыгодным для насенных мэт, гаспадарка з удзелам апрабатара мае права выдзеліць для насенных мэт другі аднолькавы па размеру ўчастак за кошт агульных пасеваў з лепшымі насеннымі якасцямі і больш высокай ураджайнасцю.

Замена насеннага ўчастка дапускаецца ў парадку выключэння з зацверджання ў кожным асобным выпадку райвыканкомам і можа праводзіцца не пазней, чым за 10 дзён да пачатку ўборкі адпаведных культур.

8. Захаваць устаноўлены раней парадак і размеры выдзялення насеных участкаў у калгасах.

У мэтах хутчэйшага аднаўлення пасеваў яравой пшаніцы ўстанавіць, у парадку выключэння на 1945 г. для калгасаў Іркуцкай, Кемераўскай, Куйбышаўскай, Курганскай, Новасібірскай, Омскай, Пензенскай, Саратаўскай, Тамбоўскай, Томскай, Тюменскай, Ульянаўскай, Чэлябінскай, Чкалаўскай, Чыцінскай абласцей, Алтайскага, Краснаярскага, Хабараўскага краёў, Башкірскай, Татарскай АССР і Казахскай ССР размер насенных участкаў па яравой пшаніцы 20 процантаў ад агульнай пасеўнай плошчы гэтай культуры.

Устанавіць у парадку выключэння на 1945 год размер насенных участкаў па раёнах, вызваленых ад нямецкай акупацыі, у процантах ад фактычнай пасеўнай плошчы:

| Назва абласцей | Азімыя | Яравая пшаніца | Авёс | Ячмень |
|---|---|---|---|---|
| Беларуская ССР | 19 | 20 | 20 | 20 |
| Бранская абласць | 18 | 19 | 20 | 18 |
| Вяліка-Лукская обл. | 17 | 18 | 17 | 18 |
| Варонежская абласць | 20 | 20 | 18 | 18 |
| Карэла-Фінская ССР | 17 | 20 | 20 | 20 |
| Калінінская абласць | 15 | 18 | 17 | 16 |
| Краснадарскі край | 18 | 19 | 16 | 15 |
| Курская абласць | 20 | 20 | 18 | 18 |
| Крымская АССР | 18 | 18 | 16 | 16 |
| Ленінградская обл. | 18 | 19 | 20 | 19 |
| Ноўгарадская » | 18 | 19 | 20 | 19 |
| Орлоўская » | 20 | 20 | 20 | 19 |
| Пскоўская » | 19 | 20 | 20 | 20 |
| Растоўская » | 16 | 20 | 16 | 15 |
| Смаленская » | 19 | 20 | 18 | 19 |
| Стаўрапальскі край | 17 | 18 | 17 | 15 |
| Сталінградская обл. | 20 | 20 | 17 | 16 |
| Украінская ССР | 19 | 20 | 16 | 16 |

9. Забяспечыць на насенных участках высокаякаснае правядзенне ўсіх палявых работ у лепшыя агратэхнічныя тэрміны. Пасеў на насенных участках праводзіць адборным насеннем раяніраваных гатункаў. Праводзіць абавязковую праполку пасеваў. Уборку ўраджаю з насенных участкаў праводзіць раздзельна ад ураджаю з агульных пасеваў. Усё паступаючае ад абмалоту збожжа з насенных участкаў неадкладна ачышчаць, узважваць, афармляць актамі і захоўваць у спецыяльна адведзеных збожжасховішчах, не дапускаючы змешвання гатункаў.

10. Абавязаць Наркамзем СССР, Наркамсоўгасаў СССР і Наркамхарчпром СССР, СНК рэспублік, край(абл)выканкомы Архангельскай, Валагодскай, Ленінградскай, Кіраўскай, Свярдлоўскай, Горкаўскай, Калінінскай, Іванаўскай, Яраслаўскай, Смаленскай, Омскай, Новасібірскай, Кемераўскай, Курганскай, Чэлябінскай, Молатаўскай, Іркуцкай, Пскоўскай, Томскай і Тюменскай абласцей, Краснаярскага, Алтайскага, Хабараўскага і Прыморскага краёў, Комі, Бурат-Мангольскай, Марыйскай, Удмурцкай, Якуцкай, Чувашскай, Татарскай, Мардоўскай, Башкірскай АССР, Карэла-Фінскай, Беларускай, Казахскай ССР (Усходне-Казахстанскай, Кустанайскай, Паўночна-Казахстанскай і Паўладарскай абласцей) на працягу 1945—1946 гг. забяспечыць накапленне ў калгасах і соўгасах пераходных насенных фондаў азімых культур з тым, каб пасевы азімых культур у названых абласцях, краях і рэспубліках праводзіліся, як правіла, насеннем ураджаю мінулага года.

Накапленне пераходных насенных фондаў азімых культур праводзіць з ураджаю насенных участкаў, а ў выпадку недахопу ўраджаю, сабранага з насенных участкаў,—за кошт збожжа, сабранага з агульных плошчаў гатунковых пасеваў пасля выканання калгасамі і соўгасамі сваіх абавязацельстваў перад дзяржавай.

11. Абавязаць Наркамзем СССР і Наркамхарчпром СССР давесці ў 1945 г. вытворчасць насення эліты на дзяржаўных селекцыйных станцыях і элітна-насеннаводчых гаспадарках да 200 тысяч цэнтнераў, з іх у селекцыйных станцыях Наркамзема СССР 188 тысяч цэнтнераў і ў селекцыйных станцыях Наркамхарчпрома СССР 12 тысяч цэнтнераў.

12. Дазволіць Наркамзему СССР стварыць у 1945 г. на кожнай дзяржаўнай селекцыйнай станцыі страхавы фонд насення суперэліты ў размеры 30 процантаў гадавой патрэбнасці, з давядзеннем страхавога фонда ў 1946 г. да 50 процантаў патрэбнасці ў насенні суперэліты.

13. Абавязаць Соўнаркомы рэспублік, краявыя і абласныя выканкомы дэпутатаў працоўных і Наркамзем СССР аднавіць у раёнах, якія падвяргаліся нямецкай акупацыі, работу дзяржаўных селекцыйных станцый і гатункавыпрабавальных участкаў.

14. У мэтах хутчэйшага размнажэння і ўкаранення лепшых гатункаў збожжавых культур і забеспячэння насеннем эліты насенных участкаў райнасенгасаў, дазволіць Наркамзему СССР у раёнах, не забяспечаных насеннем эліты, вырошчваемым селекцыйнымі станцыямі, арганізаваць вырошчванне элітнага насення ў лепшых калгасах і соўгасах. Абавязаць Соўнаркомы рэспублік, краявыя, абласныя выканкомы адабраць для гэтай мэты 65 гаспадарак і прадставіць іх на зацверджанне ў Наркамзем СССР да 25 сакавіка 1945 г.

15. Устанавіць, што кожны калгас і соўгас, у якім арганізуецца элітна-насеннаводчая работа, павінен мець агранома-насеннавода (загадчыка элітнага ўчастка) і аднаго агратэхніка з утрыманнем іх за кошт саюзнага бюджэта.

Прыраўняць заработную плату загадчыкаў элітных насеннаводчых участкаў да заработнай платы загадчыкаў гатункавыпрабавальных участкаў.

16. Кіраўніцтва элітна-насеннаводчай работай у калгасах ускласці на гатунковыя ўпраўленні абл(край)земаддзелаў і Наркамземаў рэспублік. Навукова-метадычную дапамогу калгасам, якія вырошчваюць насенне эліты, ускласці на дзяржаўныя селекцыйныя станцыі.

17. Устанавіць, што насенне эліты, вырашчанае калгасамі і соўгасамі, поўнасцю падлягае здачы на склады Дзяржгатункафонда.

Прадаставіць калгасам, якія вырошчваюць насенне эліты, наступныя льготы:

а) за кожны пуд насення эліты першага класа, здаы калгасам у Дзяржгатункафонд у лік абавязковых паставак і натураплаты, залічваць адзін пуд 20 фунтаў і за кожны пуд насення эліты, здаы звыш абавязковых паставак і натураплаты, выдаваць са складаў Заготзярно 1 пуд 20 фунтаў радавога кандыцыйнага харчовага збожжа;

б) аплачваць элітнае насенне, якое вырошчваецца калгасамі і соўгасамі і элітна-насеннаводчымі гаспадаркамі на ўмовах, устаноўленых для дзяржаўных селекцыйных станцый.

18. У мэтах хутчэйшага размнажэння і ўкаранення ў вытворчасць найбольш перспектыўных і высокаўраджайных нававыведзеных гатункаў абавязаць дзяржаўныя селекцыйныя станцыі, аднachасова з перадачай гатункаў у дзяржаўнае гатункавыпрабаванне, арганізаваць папярэдняе размнажэнне і вытворчую ацэнку іх у соўгасах і калгасах па дагаворнасці з імі.

Дазволіць Дзяржгатункафонду прымаць ад калгасаў насенне размнажаемых новых каштоўных гатункаў на ўмовах, устаноўленых для райнасенгасаў. Пасля раяніравання новага гатунку Наркамзему СССР арганізаваць размнажэнне насення гэтага гатунку на селекцыйных станцыях, у райнасенгасах і іншых калгасах, і праводзіць парыхтоўку гэтага насення ў Дзяржгатункафонд не толькі ад райнасенгасаў, але і ад другіх калгасаў.

19. У дадатак да п. 14 Пастановы Соўнаркома СССР ад 29 чэрвеня 1937 года № 1018 устанавіць, што селекцыянеры за ўвядзенне новых высокаўраджайных і перспектыўных па іншых адзнаках гатункаў збожжавых, збожжабабовых, маслічных культур і траў, а таксама за палепшанне існуючых гатункаў атрымліваюць адначасовыя прэміі ў размеры ад 10 да 100 тысяч рублёў.

Прэміі выдаюцца, пачынаючы з 1945 г. па загаду народнага камісара земляробства СССР за гатункі, якія раяніраваны пасля 1937 г. ва ўстаноўленым парадку і займаюць пасеўныя плошчы не менш 1.000 гектараў па збожжавых культурах і не менш 200 гектараў па збожжабабовых і маслічных культурах або травах.

20. Дазволіць Наркамзему СССР аднавіць, пачынаючы з сакавіка 1945 г., выданне штомесячнага навукова-вытворчага часопіса «Селекцыя і насеннаводства», тыражом 10.000 экземпляраў і аб'ёмам у 5 друкаваных аркушаў.

Дазволіць Усесаюзнай Акадэміі Сельскагаспадарчых Навук імені В. І. Леніна аднавіць выданне навукова-тэарэтычнага часопіса «Аграбіялогія», тыражом 10.000 экземпляраў, аб'ёмам у 10 друкаваных аркушаў, з выпускам раз у два месяцы.

21. У мэтах забеспячэння бесперабойнага задавальнення патрэб калгасаў высокаякасным гатунковым насеннем для пасеву іх на насенных участках калгасаў і соўгасаў, абавязаць Наркамзем СССР нарыхтаваць у 1945 годзе дзяржаўны фонд гатунковага насення ва ўстаноўленых размерах, а таксама стварыць на працягу 1945 — 1946 гг. страхавы фонд насення эліты і другой рэпрадукцыі ў размеры 30 процантаў ад гадавой патрэбнасці для забеспячэння насенных участкаў райнасенгасаў, калгасаў і соўгасаў, згодна плана гатункаабнаўлення.

22. Для страхоўкі ад засухі, вымярзання і вымакання пасеваў на насенных участках калгасаў і соўгасаў абавязаць Наркамзаг давесці ў 1945 г. закладку гатунковага насення збожжавых культур у Дзяржстрахфонд да ўстаноўленых размераў.

Устанавіць, што размер закладкі гатунковага насення ў Дзяржстрахфонд па культурах штогод вызначаецца Наркамземам СССР і Наркамзагам. Закладка ў Дзяржстрахфонд гатунковага насення павінна праводзіцца толькі з апрабіраваных гатунковых пасеваў.

Забараніць выдаткаванне дзяржаўнага страхавога фонда гатунковага насення збожжавых культур на якія-б там ні было мэты, апрача пасеўных.

23. У мэтах узмацнення дзяржаўнага кантролю за якасцю, захоўваннем і падрыхтоўкай гатунковага насення да пасеву ў калгасах, соўгасах і на нарыхтоўчых пунктах і аховы тэрыторыі СССР ад распаўсюджання сельскагаспадарчых шкоднікаў, хвароб і злоснага пустазелля, дазволіць Наркамзему СССР аб'яднаць Службу карантына раслін з кантрольна-насеннымі лабараторыямі Наркамзема СССР, стварыўшы на іх базе адзіную дзяржаўную інспекцыю па насеннаму кантролю і карантыну сельскагаспадарчых раслін.

24. Ускласці на дзяржаўную інспекцыю па насеннаму кантролю і карантыну сельскагаспадарчых раслін функцыі, якія цяпер выконваюцца сістэмай кантрольна-насенных лабараторый і службы ўнутранага і знешняга карантыну. Даручыць Наркамзему СССР у месячны тэрмін зацвердзіць Палажэнне аб дзяржаўнай інспекцыі па насеннаму кантролю і карантыну сельскагаспадарчых раслін.

25. Утрыманне штата дзяржаўных інспектараў па насеннаму кантролю і карантыну, цэнтральных лабараторый, а таксама рэспубліканскіх, краявых, абласных інспекцый, лабараторый, участкаў па грунтавому кантролю, таможаных і партавых інспекцый—захаваць на дзяржаўным саюзным бюджэце. Утрыманне штата раённых інспекцый і лабараторый адвесці адпаведна на рэспубліканскі, краявы, абласны бюджэты.

26. У мэтах хутчэйшага забеспячэння насеннаводчых гаспадарак кваліфікаванымі кадрамі селекцыянераў і насеннаводаў абавязаць Наркамзем СССР на працягу 1945 года аднавіць работу аддзяленняў селекцыі і насеннаводства пры аграномічных факультэтах Ленінградскага, Варонежскага і Беларускага сельскагаспадарчых інстытутаў і арганізаваць у 1945 г. аддзяленне селекцыі і насеннаводства ў Омскім і Іркуцкім сельскагаспадарчых інстытутах.

27. Дазволіць Наркамзему СССР арганізаваць паўтарамесячныя курсы па насеннаводству і селекцыі пры Усесаюзнай Акадэміі Сельскагаспадарчых Навук імені В. І. Леніна для павышэння кваліфікацыі спецыялістаў селекцыйных станцый з тым, каб за 1945 г. перападрыхтаваць на гэтых курсах не менш 150 чалавек.

28. Абавязаць Наркамзем СССР, абл(край)выканкомы і СНК рэспублік арганізаваць пры сельскагаспадарчых ВНУ і селекцыйных станцыях 6-месячныя курсы па падрыхтоўцы тэхнікаў-насеннаводаў для райнасенгасаў і гатункавыпрабавальных участкаў з тым, каб на працягу 1945 г. падрыхтаваць не менш 1.500 чалавек.

На ўказаныя курсы прымаць асоб з адукацыяй у аб'ёме не менш 7 класаў сярэдняй школы і якія маюць практычныя навыкі работы па сельскай гаспадарцы.

Устанавіць слухачам 6-месячных курсаў дзяржаўную стыпендыю ў размеры 150 рублёў у месяц.

29. Абавязаць Наркамфін СССР прадугледзіць у фінансавым плане Наркамзема СССР неабходныя сродкі для правядзення мерапрыемстваў па падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы кадраў па селекцыі і насеннаводству.

30. У мэтах аднаўлення матэрыяльна-тэхнічнай базы селекцыйных станцый і Дзяржгатункафонда абавязаць Наркамзем СССР выдзеліць у другім і трэцім кварталах 1945 года для селекцыйных станцый і Дзяржгатункафонда грузавыя аўтамашыны і трактары СТЗ-НАТІ ва ўстаноўленым размеры.

31. Абавязаць Наркамзем СССР, Соўнаркомы рэспублік і абл(край)выканкомы пабудаваць на працягу 1945 г. 60 складаў для захоўвання гатунковага насення, агульнай ёмкасцю ў 25 тысяч тон і забяспечыць рамонт і аднаўленне 745 збожжаачышчальных машын ВІМ 2.

## Уручэнне ордэнаў і мэдаляў СССР

24 лютага Намеснік Старшыні Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР і Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР тав. Н. Я. Наталевіч уручыў ордэны і медалі групе ўзнагароджаных.

За доблесць і мужнасць, праяўленыя ў барацьбе супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў і асаблівыя заслугі ў развіцці партызанскага руху ордэн Чырвонага Сцяга ўручан тав. Падложнаму П. С. і Бухараву С. А. Ордэн Айчыннай вайны II ступені атрымалі тт. Ігнатаў І. П., Гаджаеў М. Ш.

Ордэн Чырвонай Звязды ўручан тт. Гутман І. Б., Салоўнікавай Т. Н., Казленка Б. Я., Ягадкінай П. І., Фядотаву Г. С.— усяго 19 чалавек. Медалі «За боевые заслуги» атрымалі 2 чалавекі.

За паспяховае выкананне дзяржаўнага плана хлебанарыхтовак 1944 года ордэн Айчыннай вайны I ступені ўручаецца тт. Мачульскаму Р. Н., Марчанка Л. Я., Паўлаву І. І. і другім. Ордэн Айчыннай вайны II ступені атрымліваюць тт. Гушчэня Б. І., Мазанік К. М., Мулаянаў Г. М. і Мілько П. Т.

За паспяховае выкананне заданняў урада па забеспячэнню прадуктамі харчавання Чырвонай Арміі і Ваенна-Марскога Флота ўзнагароды атрымліваюць работнікі Наркамгандля БССР. Ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга ўручан тав. Выхадцаву В. І., ордэн Чырвонай Звязды—тав. Гелну Д. Д. Медаль за «Трудовое отличие» атрымлівае тав. Філіпёнак А. І.

Пасля ўручэння ўзнагарод тав. Наталевіч сардэчна вітаў узнагароджаных і пажадаў ім далейшых поспехаў у рабоце.

(БЕЛТА).

## НА МЕСЦА БАЦЬКІ

ТАЛАЧЫН. (Кар. «Звязды»). Да Айчыннай вайны калгас «Новае жыццё», Сакалінскага сельсовета, штогод падрыхтаваным сустракаў веснавую сяўбу. Задоўга да пачатку палявых работ увесь сельскагаспадарчы інвентар быў адрамантаваны. У гэтым была вялікая заслуга калгаснага каваля тав. Калачынскага. Па закліку Радзімы, каваль, як і многія другія калгаснікі, пайшоў у Чырвоную Армію і цяпер ваюе на тэрыторыі ворага. Калгас астаўся без каваля. Перад праўленнем паўстала задача своечасова адрамантаваць інвентар.

У праўленне арцелі прышоў юнак — сын калгаснага каваля Віль. Ён пачаў прасіць старшыню калгаса, каб яго назначылі кавалём. Прысутныя глядзелі на яго са здзіўленнем.

— Як-жа ты з гэтай работай справішся? — пытаў старшыня калгаса тав. Міронаў. — Кавалём ты сам не працаваў, а работа гэтая складаная, патрабуе пэўных навыкаў, ды і моц у руках трэба мець.

— Нічога, спраўлюся, — упэўнена адказаў юнак.

На другі дзень раніцай з калгаснай кузні даносіліся ўдары молата аб кавадла, чуўся скрыгат падпілка, рашпіля. Адзін за адным да кузні падыходзілі калгаснікі, каб пацікавіцца, як працуе іх малады каваль.

А справа ў маладога каваля і сапраўды не ладзілася. Разагрэты да белага колеру метал, пад няўпэўненымі ўдарамі не хацеў набываць неабходную форму. Малады каваль выбіваўся з сіл, па выпэцканаму сажай твару каціліся адна за другой буйныя кроплі поту. Ён прыкладаў усе свае старанні, усе сілы, каб дасягнуць жаданых вынікаў. На дапамогу яму прыходзілі са сваімі парадамі калгаснікі, якія раілі, як лепш карыстацца інструментамі. Віль ведаў, як гэтымі інструментамі трэба карыстацца, бо колькі разоў ён прыходзіў да бацькі ў кузню, дапамагаў яму, прыглядваючыся, часта выконваў дробныя работы. Але інструменты тады былі ў бацькавых руках. Ён прыгадваў усе драбніцы бацькавай работы.

Цэлы тыдзень рамантаваў малады каваль першы плуг. Нямала прыклаў працы, праліў поту. Але ўсё-ж настаяў на сваім. Хутка каля кузні стаяў добра адрамантаваны плуг. Прышлі калгаснікі, прышоў старшыня арцелі, аглядалі гэты плуг і прызналі, што работа выканана добра.

Дабіўшыся першых выдатных вынікаў у сваёй рабоце, малады каваль з новай, падвоенай энергіяй узяўся за рамонт інвентару. З кожным днём у яго руках усё спрытней і спрытней узвіваўся молат, на вінтах і шрубах накладваліся акуратныя нарэзы. З кожным днём каля кузні павялічвалася колькасць адрамантаваных плугоў, боран.

Аднойчы, прышоўшы з работы, ён задумаўся над тым, як адрамантаваць сапсаваную калгасную малатарню, якая ўжо некалькі год стаіць без справы ў калгасным гумне, а малацьбу калгаснікі праводзяць уручную. Да ажыццяўлення свайго плана ён прыступіў неадкладна. Калгаснікі дапамаглі прывезці малатарню да кузні. Хлопец акуратна разабраў яе на часткі, ачысціў кожную дэталь ад ржаўчыны і пачаў старанна вывучаць дэфекты. Некалькі дзён напружанай працы далі свае вынікі. Малатарня была адрамантавана, яе адвезлі ў гумно і папрабавалі малаціць. Машына працавала выдатна.

Так Віль Калачынскі асвоіў складаную спецыяльнасць каваля. Ён стаў на месца свайго бацькі і дапамагае калгасу хутчэй і лепш падрыхтавацца да веснавой сяўбы.

І. МАЗУРЫН.

# Ад Совецкага Інформбюро

## АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 25 ЛЮТАГА

На працягу 25 лютага на ЗЕМЛАНДСКІМ паўвостраве, на паўночным захадзе ад КЕНІГСБЕРГА, нашы войскі адбівалі атакі буйных сіл пяхоты і танкаў праціўніка і нанеслі яму вялікія страты ў жывой сіле і тэхніцы. Адначасова на паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА прадаўжаліся баі па знішчэнню ўсходне-прускай групіроўкі праціўніка, у ходзе якіх нашы войскі авалодалі населенымі пунктамі АМАЛІЕНВАЛЬДЭ, ПЛЕСЕН, ВАЙДЗІТЭН, ТІФЕНЗЕЕ, МЮНГЕН, ГРОС. ХАСЕЛЬБЕРГ. У баях за 24 лютага на паўночным захадзе і паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА падбіта і знішчана 36 нямецкіх танкаў.

На паўднёвым захадзе ад горада ХОЙНІЦЭ (КОНІТЦ) нашы войскі, у выніку наступальных баёў, авалодалі на тэрыторыі Памераніі горадам ПРОЙС ФРЫДЛАНД, а таксама з баямі занялі населеныя пункты ДАМНІЦ, КЛАУСФЕЛЬДЭ, БІШОФСВАЛЬДЭ, КРЫСТФЕЛЬДЭ, БАРКЕНФЕЛЬДЭ, ХАЙНРЫХСВАЛЬДЭ, ПЕТЭРСВАЛЬДЭ, ПРУТЦЭНВАЛЬДЭ.

У раёне БРЭСЛАУ нашы войскі прадаўжалі баі па знішчэнню акружанай у горадзе групіроўкі праціўніка і занялі некалькі кварталаў у паўднёвай частцы горада.

На другіх участках фронта—пошукі разведчыкаў.

За 24 лютага на ўсіх франтах падбіта і знішчана 139 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіта 8 самалётаў праціўніка.

## АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 26 ЛЮТАГА

На працягу 26 лютага на ЗЕМЛАНДСКІМ паўвостраве, на паўночным захадзе ад КЕНІГСБЕРГА, нашы войскі паспяхова адбівалі атакі пяхоты і танкаў праціўніка. На паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА нашы войскі з боем занялі населеныя пункты ЭРНСТФЕЛЬДЭ, ДЗЮСТЭРВАЛЬДЭ, НАУСЕДЭН, ХАЙЛІГЕНХОФ, ЯНІТЦ. За 25 лютага ў раёнах на паўночным захадзе і паўднёвым захадзе ад КЕНІГСБЕРГА падбіта і знішчана 69 нямецкіх танкаў і самаходных гармат.

У раёне БРЭСЛАУ прадаўжаліся баі па знішчэнню акружанай групіроўкі праціўніка, у ходзе якіх нашы войскі занялі 15 кварталаў.

На другіх участках фронта — баі мясцовага значэння і пошукі разведчыкаў.

За 25 лютага на ўсіх франтах падбіта і знішчана 125 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зенітнай артылерыі збіт 31 самалёт праціўніка.

* * *

Ва Усходняй Прусіі, на паўночным захадзе ад горада Кенігсберг, пяхота і танкі праціўніка не раз пераходзілі ў атакі. Не дабіўшыся поспеху на адным участку, немцы прадпрымалі атакі на другім участку. Магутным агнём і контрударамі совецкія часці адкідвалі гітлераўцаў. На подступах да нашых пазіцый асталося многа варожых трупаў, разбітай тэхнікі і ўзбраення праціўніка.

На паўднёвым захадзе ад Кенігсберга нашы войскі, пераадольваючы ўпорнае супраціўленне немцаў, занялі некалькі населеных пунктаў, у тым ліку вузел шасейных дарог Эрнстфельдэ. На паўночным захадзе ад горада Цынцэн узята ў палон рота 23 нямецкага пяхотнага палка, на чале з яе камандзірам. Совецкія часці, якія наступаюць з поўдня на поўнач, занялі некалькі дотаў праціўніка. За дзень знішчана звыш 2.000 гітлераўцаў, 33 гарматы і больш 200 кулямётаў. Захоплены трафеі і палонныя.

* * *

У Брэслау нашы войскі вялі баі па ліквідацыі акружанай у горадзе групіроўкі праціўніка. Немцы перагарадзілі вуліцу барыкадамі і рвамі, а многія дамы ператварылі ў вельмі ўмацаваныя вузлы абароны. Совецкія штурмавыя групы, настойліва прасоўваючыся ўперад, ачышчаюць ад немцаў адзін дом за другім. Асабліва жорсткія баі адбыліся за плошчу Гіндэнбурга. Нашы пехацінцы, сапёры і артылерысты з трох бакоў атакавалі праціўніка, які ўмацаваўся на плошчы. Немцы былі заціснуты ў ціскі. У выніку ўпорнага бою плошча занята нашымі войскамі. Другія нашы часці авалодалі трамвайным паркам. На працягу дня знішчана звыш 1.000 салдат і афіцэраў праціўніка. Захоплена ў немцаў 6 танкаў і другія трафеі. Узята ў палон больш 300 немцаў.

* * *

Караблі Чырвонасцяжнага Балтыйскага флота патапілі ў Балтыйскім моры два нямецкія транспарты агульным водазмяшчэннем у 14.000 тон і адзін вартавы карабель праціўніка.

* * *

Як ужо раней паведамлялася, нашы войскі пры ліквідацыі акружанай групіроўкі праціўніка ў горадзе Шнайдэмюль узялі ў палон больш 5.000 варожых салдат і афіцэраў. Апрача таго, у лясах на поўначы ад Шнайдэмюля совецкія часці ліквідавалі дзве групіроўкі немцаў і ўзялі вялікую колькасць палонных. У ліку палонных камендант горада Шнайдэмюль палкоўнік Генрых Рэмлінгер і яго начальнік штаба Карл фон-Хазе, начальнік інжынернай службы шнайдэмюльскага гарнізона палкоўнік Альфрэд Курхаўп і другія нямецкія афіцэры. Палонны палкоўнік Генрых Рэмлінгер расказаў: «27 студзеня я прыбыў у горад Дойч-Кроне ў штаб Гімлера, камандуючага групай нямецкіх армій «Вісла». Гімлер аб'явіў мне, што я назначан камендантам Шнайдэмюля і дадаў: «Вам прадастаўляюцца неабмежаваныя правы і вы павінны ўтрымаць крэпасць любой цаной». Неўзабаве пасля гэтага рускія акружылі горад. За некалькі дзён баёў мы страцілі забітымі і раненымі звыш 4.000 салдат і афіцэраў. У горадзе панавалі паніка і хаос. Многія афіцэры прышлі да вываду, што гарнізон асуджан на пагібель, і выказваліся за капітуляцыю. Я па радыё звязаўся са штабам і далажыў, што становішча гарнізона крытычнае. У адказ была атрымана радыёграма за подпісам Гімлера: «Ваша становішча нам вядома. Трымайцеся. Да вас ідзе дапамога». Не дачакаўшыся ніякай дапамогі, я на сваю рызыку і страх рашыў прарвацца з Шнайдэмюля на поўнач. Аднак мы наткнуліся на рускіх, панеслі надзвычай цяжкія страты і былі рассеяны.

Мяне і майго начальніка штаба ўзялі ў палон».

Палонны палкоўнік Альфрэд Курхаўп паведаміў: «Шнайдэмюльскі «капёл» стаў магілай для многіх тысяч нямецкіх салдат. Ні аднаму нават дробнаму падраздзяленню не ўдалося прабіцца з акружэння. Групы, якія вызваліліся з горада, былі насцігнуты рускімі ў лясах і па частках знішчаны. На лясных і прасёлачных дарогах я бачыў тысячы трупаў нямецкіх салдат, кінутыя танкі, самаходныя гарматы і разбітыя аўтамашыны. У палоне я сустрэў многіх афіцэраў шнайдэмюльскага гарнізона, якія разам з разрознецымі групамі салдат склалі зброю і капітуліравалі».

# НА ЧАЛЕ МАС

ЛІДА. (Кар. «Звязды»). У свой час ЦК КП(б) Беларусі ўказаў Лідскаму райкому партыі на слабую пастаноўку агітацыйна-масавай і прапагандысцкай работы ў раёне. Гэта было ў лістападзе мінулага года. Райком партыі ўлічыў указанні Цэнтральнага Камітэта і прыняў меры да палепшання агітацыйна-масавай работы сярод насельніцтва. З таго часу прайшло каля трох месяцаў. Цяпер можна падвесці некаторыя вынікі становішча агітацыйна-масавай работы ў раёне.

Перш за ўсё раённы камітэт партыі арганізаваў вучобу комуністаў. Члены і кандыдаты партыі сур'ёзна ўзяліся за павышэнне свайго ідэйна-палітычнага ўзроўню. Найбольш палітычна пісьменныя таварышы самастойна вывучаюць «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)» і кніжку таварыша Сталіна «Аб вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза». Для ніжэйшага і сярэдняга звяна работнікаў у раёне працуюць дзве партыйныя школы.

Значна палепшылася агітацыйна-масавая работа сярод насельніцтва. У сельскія советы былі накіраваны найбольш падрыхтаваныя таварышы з раённага актыва ў колькасці 21 чалавека. Імі прачытана сялянам за гэты час 97 дакладаў і лекцый. Тэматыка дакладаў разнастайная: аб Сталінскай Канстытуцыі, аб міжнародным становішчы, аб поспехах Чырвонай Арміі на франтах Айчыннай вайны, аграрнае пытанне ў совецкай краіне і рад іншых.

Усе гэтыя даклады і лекцыі цесна ўвязваюцца з жыццём раёна і накіроўваюцца на своечасовае выкананне гаспадарча-палітычных задач. Пасля дакладаў аб аграрнай палітыцы совецкай улады пры кожным сельсовеце пачалі працаваць камісіі па звароту сялянам зямлі, адабранай немцамі і падзяленню зямлёй беззямельных і малазямельных сялян і былых батракоў.

Для сістэматычнага і штодзённага правядзення агітацыйна-масавай работы ў вёсках райком партыі рашыў стварыць у кожным сельсовеце агітколектывы. Такія агітколектывы ўжо створаны і разгарнулі вялікую работу ў сямі сельсоветах.

Арганізуючым цэнтрам агітацыйна-масавай работы на вёсцы з'яўляюцца хаты-чытальні. Іх цяпер у раёне налічваецца 16. Лепшымі хатамі-чытальнямі з'яўляюцца Лідская, Трэцякоўская, Націчанская і Ганчарская. Вечарамі ў хатах-чытальнях заўсёды поўна народу. Сяляне маюць магчымасць заўсёды тут прачытаць газету, кніжку, даведацца аб новых перамогах Чырвонай Арміі на франтах Айчыннай вайны. Добра працуюць у гэтых хатах-чытальнях гурткі мастацкай самадзейнасці. Амаль кожны тыдзень тут наладжваюцца спектаклі, вечарынкі. Нядаўна адбылася раённая алімпіяда мастацкай самадзейнасці. Першае месца занялі гурткі мастацкай самадзейнасці Трэцякоўскай хаты-чытальні.

Г. ЯСЮЦІН.

# „БАЯВЫ ШЛЯХ ФРОНТА"

## НА ФРАНТАВОЙ ВЫСТАЎЦЫ ТВОРЧАСЦІ МАСТАКОЎ-ФРАНТАВІКОЎ

Па шасе бясконцым патокам рухаюцца ваенныя машыны. Многія з іх зварачваюць убок і спыняюцца ля будынка, упрыгожанага чырвонымі сцяжкамі. Тут—выстаўка работ мастакоў-франтавікоў 2-га Беларускага фронта—«Баявы шлях фронта».

У вестыбюлі—лётчыкі ў камбінезонах, пехацінцы з аўтаматамі, артылерысты, сапёры, танкісты. Усе яны спыніліся каля вялікага ва ўсю сцяну панно «Таржаство перамогі». Мастак-франтавік ефрэйтар Нерубай ярка адлюстраваў у ім жаданы дзень недалёкага будучага.

Экскурсавод запрашае байцоў у першы зал выстаўкі, які адлюстроўвае перыяд Сталінградскай бітвы. Перад воінамі, у большасці з якіх на грудзях скромная медаль «За оборону Сталинграда», жывыя, поўныя памятных, незабыўных дні гераічнай бітвы ля сцен волжскай цвярдыні. З таго часу не аддзяляюць два годы напружаных баёў і ратных подзвігаў у данскіх стэпах, на палях Украіны, у лясах Беларусі, за рубяжамі нашай Радзімы.

Воіны-ветэраны подоўгу спыняюцца каля зарысовак, выкананай мастаком Загорскім: «Удзельнікі абароны Царыцына ўручаюць сцяг танкістам, якія абаранялі Сталінград». Абаронцы Сталінграда не толькі свята захавалі, але і ўзнялі на новую вышыню слаўныя традыцыі царыцынскай эпапеі.

Карціны «Загад № 227»—старшага лейтэнанта Любімскага і «Качатгоўны»—старшага лейтэнанта Кірсанава паказваюць абліччы рашучых і адважных совецкіх воінаў, якія здолелі не толькі стрымаць страшны націск узброеных да зубоў гітлераўскіх бандытаў, але і апракінулі, разграмілі іх. І вось сляды гэтага разгрому (карціна лейтэнанта Атрошчанка): кінутая нямецкая зброя, трупы немцаў на снягу і стая варон над імі. Гэтую-ж тэму раскрывае мастак Аўчыннікаў у сваёй карціне «Дарваўся да Волгі»: ля самага берагу труп фрыца, які ўткнуўся носам у снег. Рука фрыца ўмёрзла ў лёд ракі.

Надоўга спыняюцца наведвальнікі выстаўкі перад панарамай бітвы ў Сталінградзе і ля карціны гвардыі сяржанта Елагіна—«Уперад». На ёй мы бачым мужнага гвардзейца, які ідзе ў атаку. У левай руцэ гвардзеец моцна сціскае аўтамат, у правай—гранату, падрыхтаваную да браска. Запамінаецца таксама фігура жанчыны, якая трымае на руках сваё забітае дзіця. Яна не плача, а ўсёй сваёй постацію, суровасцю кліча воіна-вызваліцеля ісці ўперад, і яны ідуць. Зламан пагранічны слуп з праклятым надпісам «Германія». Адзін з байцоў з сапёрнай рыдлёўкай разбівае звярыную свастыку.

Па закліку Радзімы, совецкага народа ідуць сталінградцы ўперад, на Захад.

Другі зал выстаўкі прысвечан вызваленню Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. У цэнтры ўвагі наведвальнікаў карціна чырвонаармейца Віскова «На балотах Беларусі». Яна паказвае, як у агні і дыме разрываў, перамагаючы балоты і дротавыя загароды, ішлі на штурм варожых умацаванняў нашы гераічныя воіны.

Другая работа чырвонаармейца Віскова—«Лагер смерці»—абуджае палкую нянавісць да ворага. Тыя-ж пачуцці выклікае карціна лейтэнанта Шостакова—«Ноч на беларускай зямлі»: з цемры выступае фігура нямецкага салдата, які закурвае папіросу, а за ім відаць страшны сілуэт шыбеніцы з трупам павешанага беларуса на ёй.

На Беларусі немцы не знаходзілі сабе спакойнага месца. Усюды праследвалі іх і білі мужныя народныя мсціўцы. Ратуючыся ад партызан, немцы ўзводзілі навокал свайго жылля ўмацаванні. Адно з такіх умацаванняў, якое было ў вёсцы Церуха, Гомельскай вобласці, мы бачым на невялікім малюнку, выкананым пяром. Ніякія ўмацаванні не выратавалі ворага ад партызанскай помсты. Аб гэтым гаворыць карціна малодшага сяржанта Чудноўскага—«Партызанская засада».

Разгром гітлераўскіх полчышчаў ярка паказан у карціне чырвонаармейцаў тт. Месяц і Панамарова—«Бабруйскі капёл» і у зарысоўцы тав. Загорскага—«Палонныя пад Бабруйскам». Глыбокае ўражанне пакідаюць работы чырвонаармейца Каплана, старшага сяржанта Радыёнава—«Стаяць на смерць», «Хачу ісці ў бой комуністам», гвардыі сяржанта Елагіна—«Партсход у бліндажы» і рад другіх.

Выстаўка натхняе, кліча на новыя подзвігі мужных сыноў нашай Радзімы. Аб гэтым гавораць самі наведвальнікі выстаўкі. Старшына А. Машкоў, напрыклад, піша:

«Пасля агляду выстаўкі яшчэ раз пераконваешся, што недалёка дзень, калі ненавісны вораг будзе канчаткова дабіты. Няма такой сілы, якая магла-б спыніць герояў Сталінграда, Дняпра, герояў вялікай беларускай бітвы. Героі Сталінграда і Беларусі прыйдуць у Берлін».

Франтавая выстаўка будзе расшырана. У хуткім часе яна папоўніцца новымі экспанатамі—карцінамі і зарысоўкамі мастакоў-франтавікоў, якія ўвекавечаць вобразы герояў Завіслянскай бітвы, ратныя подзвігі нашых воінаў на тэрыторыі Германіі.

Міх. БЕРКОВІЧ.

2-гі Беларускі фронт.

# Дапамога сялянам у адбудове вёсак

ГРОДНА. (Кар. «Звязды»). Вялікую дапамогу аказвае сялянам у адбудове спаленых немцамі вёсак Гродненскі райсовет дэпутатаў працоўных. Толькі ў студзені месяцы адпушчана пагарэльцам 1.197 кубаметраў будаўнічага лесу.

Найбольш пацярпелі ад рук фашысцкіх разбойнікаў сяляне Індурскага і Плюбаніцкага сельсоветаў. Ім у першую чаргу і ў дастатковай колькасці адпушчан лес для адбудовы.

Сяляне гэтых сельсоветаў на сваіх сходах абмеркавалі, што не пад сілу ім будзе кожнаму паасобна адбудоўвацца, і яны рашылі калектыўна нарыхтоўваць, вазіць лес, а таксама і калектыўна будаваць вёскі. Цяпер тут работа ў поўным разгары. Адны сякуць лес, другія возяць, а спецыяльныя брыгады будуюць новыя дамы і іншыя гаспадарчыя будынкі.

## РЭСПУБЛІКАНСКАЯ НАРАДА АСОАВІЯХІМА

Закончылася рэспубліканская нарада старшынь, начальнікаў аддзелаў ваеннага абучэння і начальнікаў оргінструктарскіх аддзелаў абласных советаў Асоавіяхіма Беларусі.

Нарада заслухала даклады прадстаўнікоў абласных советаў Асоавіяхіма Мінскай, Брэсцкай, Гомельскай і іншых абласцей.

З вялікім дакладам аб выніках работы і задачах на бліжэйшы перыяд таварыстваў Асоавіяхіма ў раёнах, вызваленых ад нямецка-фашысцкай акупацыі, выступіў старшыня ЦС Асоавіяхіма СССР генерал-маёр авіяцыі тав. Кобелеў.

З дакладам аб рабоце ЦС Асоавіяхіма Беларусі выступіў тав. Антановіч.

## У НЯМЕЦКІМ «ЛАГЕРЫ СМЕРЦІ»

У польскім горадзе Освенцім гітлераўцы ў перыяд акупацыі Польшчы стварылі гіганцкі «лагер смерці». Тут немцамі каты замучылі мільёны людзей — рускіх, палякаў, яўрэяў, французаў, чэхаў, югаславаў.

На здымку: 1. Тэрыторыя лагера, абнесеная дротам, праз які быў прапушчан электрычны ток высокага напружання. 2. Совецкі ваенны ўрач аглядае даведзенага ў лагеры да безнадзейнага становішча інжынера з Вены Рудольфа Шэрм. 3. 15-гадовы Іван Дуднік з Орлоўскай вобласці, даведзены ў лагеры да вар'яцтва.

Фото Р. Мазелева. (Фотахроніка ТАСС).

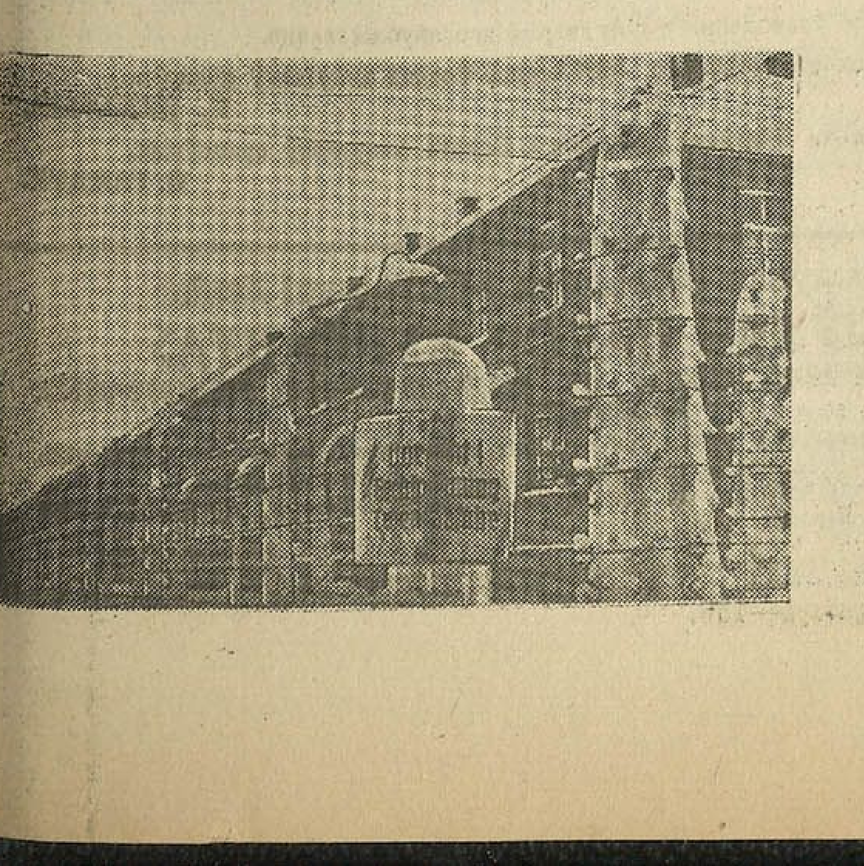

# АЛЕКСЕЙ ТАЛСТОЙ

Памёр Алексей Талстой. Гэтая вестка адгукнецца глыбокім смуткам у нашым народзе, у сэрцах мільёнаў чытачоў.

Пакінуў жыццё ў росквіце сіл найвыдатны рускі пісьменнік, гордасць наша, найталенавіты прадстаўнік совецкай літаратуры, палкі патрыёт нашай Радзімы.

Творчасць Алексея Талстога з'явілася выражэннем лепшых рысаў рускага нацыянальнага генія. Яна прасякнута бязмежнай любоўю да Радзімы, чалавека, праўды і харства свету ўсяго.

Алексей Нікалаевіч Талстой пачаў пісаць у перадрэвалюцыйныя годы. Яго раннія творы былі працягам прагрэсіўных традыцый крытычнага рэалізма ў рускай літаратуры. Максім Горкі першы адзначыў талент Алексея Талстога як «пісьменніка несумненна буйнага, моцнага, з жорсткай праўдзівасцю адлюстроўваючага псіхічнае і эканамічнае разлажэнне сучаснага дваранства».

Па-сапраўднаму-ж, як народны пісьменнік, Алексей Талстой разгарнуўся ў совецкую эпоху. За гэты час ім напісаны ўсе яго самыя значныя творы. Совецкая эпоха ўмацавала і ўзбагаціла талент Талстога. Яна ўзброіла яго больш глыбокім разуменнем роднай гісторыі, дала прастор жыццесцвярджаючай сіле яго таленту. Са старонак яго цудоўных раманаў-эпапей рускі народ паўстае, як народ-багатыр. У «Пётры Першым», названым Горкім лепшым совецкім гістарычным раманам, Алексей Талстой адлюстраваў адзін з важнейшых перыядаў нашай гісторыі, калі Расія зацвярджала сваё права быць у першым радзе еўрапейскіх дзяржаў.

Характары Петра Першага і Івана Грознага (у драматычнай аповесці «Іван Грозны»), створаныя Талстым, паказваюць гэтых дзяржаўных мужоў як перадавых дзеячоў свайго часу, якія глыбока разумелі інтарэсы Радзімы.

Трылогія Алексея Талстога «Хаджэнне па муках» астанецца ў нашай літаратуры як гераічны эпас барацьбы рускага народа за вялікія ідэалы Кастрычніка. Талстой быў адным з першых пісьменнікаў, хто стварыў мастацкія вобразы правадыроў народаў — Леніна і Сталіна.

Алексей Талстой астанецца ў нашай літаратуры як найталенавіты мастак слова, як летапісец рускага народнага жыцця, яе герояў і подзвігаў. Творчасць А. Талстога звязвае нашу класічную літаратуру з літаратурай соцыялістычнага рэалізма.

Смерць Алексея Талстога—самая вялікая ўтрата для нашай совецкай літаратуры і перадавой літаратуры ўсяго свету.

**Тіханаў Н. С., Шолахаў М., Александраў Г., Сергееў-Цэнскі С., Леонаў Л., Фадзееў А., Асееў Н., Бедны Д., Паўленка П., Караваева А., Верэсаеў В., Паспелаў П., Панфёраў Ф., Іваноў Б., Гладкоў Ф., Вішнеўскі В., Вургун С., Колас Якуб, Лебедзеў-Кумач В., Трэнёў К., Тычына П., Федзін К., Еголін А., Эрэнбург І., Собалеў Л., Пагодзін Н., Пастэрнак Б., Серафімовіч А., Прышвін М., акадэмік Камароў В., акадэмік Капіца П., Палікарпаў Д., Маршак С., акадэмік Мешчанінаў І., Рыльскі М., Чыковані С. С., Упітс, Масквін І., Антакольскі П., Качалаў В., Кніпер-Чэхава О., Хмелеў П., Кажэўнікаў В., Яблачкіна А., Садоўскі Б., Шышкоў В., акадэмік Грабар І., Тіханаў А. Н., Ісакоўскі М., Сіманаў К., Суркоў Л., Телешэў Н., Скосырэў П., Заслаўскі Д., Гросман В., Ільенкоў В., Ігнацьеў А., Міхалкоў С., Зошчэнка М., Пракоф'еў А., Форш О. і другія.**

# Пахаванне А. Н. Талстога

26 лютага Масква хавала Алексея Нікалаевіча Талстога.

Урна з прахам нябожчыка пасля крэмацыі была ўстаноўлена ў Малым зале Дома Саюзаў.

З 11 гадзін раніцы перад урнай з прахам пісьменніка праходзілі працоўныя сталіцы, вучоныя, пісьменнікі, артысты, рабочыя маскоўскіх прадпрыемстваў, байцы і афіцэры Чырвонай Арміі.

У пачотным карауле змяняюцца прадстаўнікі партыйных і совецкіх арганізацый, фабрык і заводаў Масквы, дзеячы літаратуры, навукі і мастацтва.

У Малым зале Дома Саюзаў прысутнічаюць адказныя работнікі Народнага Камісарыята Замежных Спраў СССР, члены дыпламатычнага корпуса.

У 1 гадзіну 45 хвілін доступ наведвальнікаў у зал спыняецца. У зале застаюцца члены ўрадавай камісіі па арганізацыі пахавання, пісьменнікі, прыяцелі і родныя нябожчыка. У апошнюю змену пачотнага караула становяцца Н. М. Швернік, А. Я. Вышынскі, Г. М. Папоў, А. Ф. Горкін, Н. С. Тіханаў, Л. М. Леонаў, М. А. Шолахаў, акадэмік І. І. Мешчанінаў.

У 2 гадзіны 15 хвілін члены камісіі па пахаванню і тт. Швернік, Вышынскі, Мешчанінаў выносяць урну з Дома Саюзаў. На вуліцы выстраіўся пачотны воінскі эскорт. Пад гукі жалобнага марша працэсія накіроўваецца да Нова-Дзевічых могілак.

Жалобны мітынг на могілках адкрыў тав. Г. М. Папоў. Ён прадастаўляе слова ад Совета Народных Камісараў СССР і ЦК ВКП(б) тав. Н. М. Шверніку.

— Таварышы, наша краіна панесла вялікую ўтрату,—гаворыць Н. М. Швернік,—смерць вырвала з нашых радоў Алексея Нікалаевіча Талстога—выдатнага рускага пісьменніка, таленавітага мастака слова, палкага патрыёта соцыялістычнай Радзімы.

Нас пакінуў назаўсёды вялікі чалавек, які займаўся рознастайнай дзейнасцю. Ён выконваў вялікую дзяржаўную і грамадскую работу. Алексей Нікалаевіч Талстой—акадэмік, член Прэзідыума Саюза Совецкіх пісьменнікаў, дэпутат Вярхоўнага Совета СССР, член Прэзідыума Усеславянскага Камітэта, член Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі па ўстанаўленню і расследаванню зладзеянняў нямецкіх захопнікаў і іх саўдзельнікаў. Ён валодаў невычарпальнай энергіяй у рабоце і на ўсё знаходзіў час.

Талстой быў цесна звязан з народам, са сваімі выбаршчыкамі; ён горача адгукаўся на ўсе просьбы, звернутыя да яго, як да дэпутата Вярхоўнага Совета Саюза ССР, і дабіваўся хуткага іх вырашэння.

Ён глыбока ведаў рускі народ, верыў у яго, верыў у яго сілу, сакрушаючую нямецкіх захопнікаў, якія вераломна напалі на Совецкі Саюз і дарэмна прабавалі пакарыць вялікі свабодалюбівы совецкі народ.

Алексей Нікалаевіч Талстой быў палкім змагаром за шчасце народа, за свабоду і незалежнасць Радзімы. Простымі, даступнымі для разумення шырокіх мас, хвалюючымі словамі выразіў ён сваю любоў да Радзімы. Ён гаварыў: «У жыцці няма больш гарачага, глыбокага і свяшчэннага пачуцця, чым любоў да цябе—Радзіма!». Любячы Совецкую Радзіму, ён люта ненавідзеў яе ворагаў— немцаў і не пераставаў гаварыць аб гэтым.

У перыяд Айчыннай вайны Алексей Нікалаевіч усе сілы свайго таленту накіроўвае на барацьбу супроць нямецкага нацызма. Ён бязлітасна выкрывае крывавыя злачынствы нямецкіх захопнікаў, узнімае ўсенародны гнеў супроць немцаў—забойцаў безабаронных людзей, супроць немцаў—душыцеляў культуры і цывілізацыі. У сваіх артыкулах: «За совецкую Радзіму», «Маскве пагражае вораг», «Кроў народа», «Рускія воіны» ён заклікае народ да абароны «совецкай Радзімы— краіны бацькоў і дзядоў, прыгатаванай для шчасця сынам нашым і ўнукам».

Выконваючы абавязкі члена Надзвычайнай Дзяржаўнай Камісіі, Алексей Нікалаевіч расследваў зверствы немцаў у Стаўрапальскім краі. У артыкуле «Карычневы дурман» ён ускрыў агідныя злачынствы нямецкіх захопнікаў, якія знішчылі тысячы жанчын, дзяцей, старых. Паведамлёнымі фактамі аб зверствах нямецкіх захопнікаў ён глыбока ўсхваляваў совецкіх людзей і павялічыў іх нянавісць да ворага. Заключныя словы артыкула: «Гора тым немцам, хто цяпер-жа, не адкладаючы назаўтра, не ачнецца ад карычневага дурману»,—прагучэлі грозным папярэджаннем. Чырвоная Армія, Армія совецкага народа ўжо ступіла на нямецкую зямлю. Яна нясе адплату нямецкім захопнікам.

Алексей Нікалаевіч Талстой — выдатны мастак слова.

Творчасць Алексея Талстога расквітнела ў совецкую эпоху. Ім створаны хвалюючыя творы, прасякнутыя бязмежнай любоўю да Радзімы, чалавека, праўды. Сваімі таленавітымі творамі: «Хаджэнне па муках», у якім надзвычай праўдзіва адлюстроўваецца эпоха рэволюцыі і грамадзянскай вайны, гістарычнай аповесцю «Хлеб» аб гераічнай абароне Царыцына, арганізаванай таварышом Сталіным, і другімі творамі Талстой звязаў класічную літаратуру з літаратурай соцыялістычнага рэалізма.

Алексей Нікалаевіч пакінуў нас у дні найвялікшых падзей, калі наша совецкая краіна атрымлівае над нямецкімі захопнікамі перамогу за перамогай. Смерць абарвала яго цудоўнае жыццё, поўнае творчых замыслаў. Яму не ўдалося дажыць да дня таржаства канчатковай перамогі над нямецкімі захопнікамі, у якую ён верыў усім сваім сэрцам, аддаючы справе разгрому ворага ўсе свае сілы і ўвесь талент.

Памяць аб выдатным рускім пісьменніку, палкім патрыёту совецкай Радзімы Алексею Нікалаевічу Талстым вечна будзе жыць у нашым народзе.

Вечная памяць Алексею Нікалаевічу Талстому!

Ад імені Саюза совецкіх пісьменнікаў выступіў Н. С. Тіханаў, затым выступіў пісьменнік-акадэмік Міхаіл Шолахаў і ад работнікаў мастацтваў—заслужаны артыст РСФСР К. А. Зубаў.

Жалобны мітынг закончан. Урна з прахам А. Н. Талстога апускаецца ў магілу. Тройчы гучыць развітальны салют. Жалобную мелодыю змяняюць урачыстыя, сцвярджаючыя бяссмерце той вялікай справы, якой было прысвечана ўсё жыццё пісьменніка, гукі Гімна Совецкага Саюза.

(ТАСС).

# НАПЯРЭДАДНІ АГЛЯДУ МАСТАЦКАЙ САМАДЗЕЙНАСЦІ Ў МІНСКАЙ ОБЛАСЦІ

Да пачатку вайны ў Мінскай вобласці была шырока развіта сетка гурткоў мастацкай самадзейнасці. Дзесяткі тысяч рабочых, служачых, калгаснікаў, студэнтаў, вучняў прымалі актыўны ўдзел у гуртках рознага жанру. Многія самадзейныя калектывы былі ўдзельнікамі дэкады беларускага мастацтва, якая адбылася ў 1940 годзе ў Маскве. Сотні таленавітых юнакоў і дзяўчат, былых удзельнікаў гурткоў мастацкай самадзейнасці, атрымалі магчымасць навучацца ў тэатральных, музыкальных школах, студыях і г. д.

Вераломна напаўшы на нашу радзіму, фашысцкія канібалы разбуралі гарады і сёлы, знішчалі ўсе культурныя дасягненні нашага беларускага народа. Але ім не ўдалося зламаць дух савецкіх людзей. Яны не скарыліся фашысцкім захопнікам. Народ не спыняў сваю творчасць ні на адну хвіліну. У тылу ворага, у партызанскіх атрадах гучэлі савецкія песні. Гэтыя песні тварыў народ. Яны заклікалі да нястомнай барацьбы з ворагам.

Плакаты, карыкатуры на крывавага Гітлера, пісаныя рукою партызан, паяўляліся на платах, у нямецкіх гарнізонах, на сценах нямецкіх устаноў. Толькі партызаны атрада імені Кутузава Канстанцін Панько, Анатолій Агафоненка сабралі і напісалі больш двухсот народных частушак, якія злосна бічавалі гітлераўскіх захопнікаў.

Мінулі дні фашысцкай няволі. Працоўныя, вызваленыя з нямецкага ярма, натхнёныя поспехамі гераічнай Чырвонай Арміі, дружна ўзяліся за аднаўленне народнай гаспадаркі. Побач з аднаўленнем прадпрыемстваў, калгасаў аднаўляюцца культурныя ўстановы—школы, тэатры, кіно. На ўсіх прадпрыемствах, у калгасах і ўстановах з першага-ж дня вызвалення пачалі арганізоўвацца гурткі мастацкай самадзейнасці. Весела і бадзёра загучэлі вольныя савецкія песні, зазвінела музыка на прасторах роднай Беларусі.

Агляд раённай мастацкай самадзейнасці, які закончыўся нядаўна ў Мінскай вобласці, паказаў вялікае імкненне народа да мастацтва. Толькі Уздзенскі раён вылучыў на абласны агляд самадзейнасці 60 кандыдатаў, з якіх два калгасныя хоры. Добры хор створан у Дзяржынску пад кіраўніцтвам настаўніцы Еўдакіі Рабчынскай. Цудоўна гучаць франтавыя песні ў выкананні тав. Бізюк Зінаіды з Заслаўскага самадзейнага калектыва. Вельмі прыемнае ўражанне пакінула выканаўца частушак Врублеўская Вера—удзельніца самадзейнага смалявіцкага гуртка.

Але, на вялікі жаль, не ва ўсіх раёнах Мінскай вобласці добра арганізавана мастацкая самадзейнасць. У некаторых раёнах кіраўнікі партыйных і савецкіх арганізацый не даацэньваюць гэтай важнай справы. Так, напрыклад, Рудзенскі райком партыі і райком комсамола зусім не звяртаюць увагі на арганізацыю гурткоў самадзейнасці ў раёне. Аб гэтым яскрава сведчыць праведзены агляд. У аглядзе прынялі ўдзел толькі школьныя калектывы. Між тым у Рудзенскім раёне ёсць многа гурткоў у калгасах, ёсць многа арыгінальных выканаўцаў, але яны чамусьці не былі прадстаўлены на аглядзе. Не лепш абстаіць справа і ў Крупскім раёне.

Гэтымі днямі ў Мінску будзе праведзен абласны агляд мастацкай самадзейнасці. Ён павінен паслужыць новым штуршком у развіцці народнай творчасці.

**Г. ДЗІДЗЕНКА,**
**начальнік абласнога аддзела мастацтва, Мінскай вобласці.**

## Дапамога сельскім урачам

На ўрачэбныя ўчасткі заходніх абласцей Беларусі выехалі кіруючыя работнікі Наркамата аховы здароўя БССР для аказання ім практычнай дапамогі. Сетка сельскіх лячэбных устаноў у гэтых абласцях поўнасцю ўжо адноўлена, і цяпер з дня ў дзень паляпшаецца абслугоўванне насельніцтва. У сельскай мясцовасці Баранавіцкай вобласці працуюць ужо 42 урачэбныя ўчасткі і 48 фельчарска-акушорскіх пунктаў. Прыём хворых арганізаван не толькі ў амбулаторыях, але і надаму. Для кожнага ўрачэбнага ўчастка сельсоветы выдзяляюць 5—6 коней на выпадак выезду да хворага.

Шырока разгарнулі работу сельскія лячэбныя ўстановы Брэсцкай, Гродненскай, Пінскай і іншых заходніх абласцей рэспублікі. Звыш 40 участковых урачоў і 600 сярэдніх медыцынскіх работнікаў абслугоўваюць насельніцтва. Функцыяніруюць адноўленыя раённыя больніцы, амбулаторыі, дзіцячыя кансультацыі.

Аднавілі работу сярэднія медыцынскія навучальныя ўстановы. У іх навучаецца звыш 530 чалавек. Пачаліся заняткі ў трохгадовых фельчарска-акушорскіх і фармацэўтычных школах, школах медыцынскіх сясцёр. У гэтым годзе школы выпусцяць першую групу медыцынскіх работнікаў для сельскіх лячэбных устаноў.

Вялікая ўвага надаецца паляпшэнню бытавых умоў участковых урачоў. З гэтай мэтай на індывідуальнае жыллёвае будаўніцтва і набыццё хатняй жывёлы для іх адпускаюцца спецыяльныя сродкі.

(БЕЛТА).

## Кніжная паліца

### „Роднае слова"

Нямецка-фашысцкія захопнікі ў часе свайго «гаспадарання» ў Беларусі, у дзікім шаленстве разбураючы савецкія школы, спалілі падручнікі, разбурылі школьныя лабараторыі і фізічныя кабінеты. Першы навучальны год на вызваленай зямлі школы пачыналі ў складаных умовах, пры адсутнасці падручнікаў. Але з кожным днём вынікі нямецкага «гаспадарання» ліквідуюцца, нашы школьнікі атрымліваюць усё больш і больш падручнікаў і наглядных дапаможнікаў.

Днямі Дзяржаўнае выдавецтва БССР выпускае ў свет «Роднае слова» — кнігу для чытання ў другім класе пачатковай школы (кніга зацверджана Наркамасветы БССР).

«Роднае слова» (аўтар кнігі А. Якімовіч)—добры падручнік для вучняў пачатковай школы, у якім яны знойдуць [illegible] савецкага патрыятызма, смеласці і адвагі, працоўных навыкаў і г. д. У кнізе значная частка матэрыялаў датычыць тэм вялікай Айчыннай вайны, расказвае дзецям пра баявыя справы савецкіх воінаў, а таксама і саміх дзяцей, дапамагаючых Чырвонай Арміі і партызанам у барацьбе супроць крывавага ворага—немца. Матэрыялы кнігі, апрача таго, даюць дзецям уяўленне пра цудоўную беларускую прыроду, будуць выхоўваць у іх замілаванне да свайго роднага края, да яго краявідаў, палёў і сенажацей, рэк і лясоў.

У «Родным слове» багата скарыстаны творы народных паэтаў БССР Янкі Купалы і Якуба Коласа, народныя казкі і паданні, а таксама творы Пушкіна, Л. Талстога, Маміна-Сібірака, Крылова, Чэхава, Горкага, Маякоўскага і другіх.

Кніга добра афармлена. Выдадзена тыражом у 70 тысяч экземпляраў, яна разыйдзецца па ўсіх кутках нашай рэспублікі і будзе прыемным падарункам для беларускіх школьнікаў.

# Па Савецкаму Саюзу

У Новасібірску адкрываецца новы тэатр оперы і балета. На здымку: будынак тэатра. Фото В. Лешчынскага. (Фотахроніка ТАСС).

## Гадавіна вызвалення Крывога Рога

КРЫВЫ РОГ, 22 лютага споўніўся год з дня вызвалення Крывога Рога часцямі гераічнай Чырвонай Арміі. Сакратар Крываражскага гаркома КП(б)У тав. І. Сіронка заявіў:

— Акупанты нанеслі велізарныя страты Крывароожжу. Яны разбурылі ўсе шахты, вывелі са строю тысячныя пуці, энергетычную гаспадарку, знішчылі 400 тысяч квадратных метраў жылой плошчы, спалілі інстытуты, бальніцы, тэатры, школы. Тысячы савецкіх людзей былі расстраляны і ўгнаны ў рабства.

З вялікай энергіяй працоўныя Крывароожжа ўзяліся за аднаўленне роднага басейна. Ужо адноўлены і здадзены ў эксплаатацыю 34 шахты, прычым з іх адкачана звыш 2 мільёнаў кубаметраў вады. Адноўлена каля 120 тысяч квадратных метраў жылой плошчы. Краіна ўжо атрымала больш мільёна тон высакаякаснай руды.

Шахцёры Крывароожскага басейна працуюць з небывалым энтузіязмам. Высокай прадукцыйнасцю працы праславіліся [illegible]: Іван Стадзік, Іван Кобзар, [illegible], Надзежда Егорава, Вера Яцкова.

Аднаўляецца рад буйных прадпрыемстваў. [illegible] коксавая батарэя № 2 на коксахімічным заводзе, электрастанцыя і падстанцыі, працуюць ужо 11 цэхаў завода горна-руднага абсталявання.

[illegible] школы.

У гэтым годзе трэба ўвесці ў строй яшчэ 20 шахт Крывароожжа, здаць у эксплаатацыю 90 тысяч квадратных метраў жылой плошчы, закончыць аднаўленне завода горнага абсталявання і г. д.

### ЭСКАДРЫЛЛЯ САМАЛЁТАЎ «ПЕРАМОГА»

СМАЛЕНСК. Члены сельгасарцелі імені Сталіна, Пачынкаўскага раёна, абмеркавалі пытанне аб дапамозе Чырвонай Арміі і вырашылі набыць эскадрыллю самалётаў. Калгаснікі ўнеслі ў банк 100 тысяч рублёў. Суседні калгас «Путь социализма», [illegible], таксама набыць самалёт і ўнёс 130 тысяч рублёў.

Прыкладу патрыётаў наследавалі калгаснікі другіх сёл. За кароткі тэрмін у банк паступіла больш 1 мільёна рублёў на набыццё эскадрыллі самалётаў «Перамога».

### ПЕРАВОД АЎТАМАШЫН З БЕНЗІНА НА ГАЗ

Наркамат аўтатранспарта Украіны праводзіць паспяховыя вопыты па пераводу аўтамашын з бензіна на газ. Пераабсталяваная грузавая машына «ЗІС-5», загружаная [illegible] балоннага газа, прайшла 240 кіламетраў. У Кіеве вырашана перавесці на газ, які атрымліваецца з Барыславаўскіх нафтапромыслаў, 100 грузавых машын. Пачалася падрыхтоўка да будаўніцтва газазапраўчнай станцыі. (ТАСС).

### АДКРЫЦЦЁ ВЫСТАЎКІ ТРАФЕЙНАГА ЎЗБРАЕННЯ Ў КІЕВЕ

У дзень святкавання 27-й гадавіны Чырвонай Арміі ў Кіеве ва ўрачыстай абстаноўцы адкрылася выстаўка ўзбраення і тэхнікі. У артылерыйскім, бранятанкавым, авіяцыйным, інжынерным, аўтатранспартным і іншых аддзелах прадстаўлены ўзоры больш 5 тысяч экспанатаў, трафеі Чырвонай Арміі, якія захоплены войскамі Украінскіх франтоў у бітвах з нямецкімі акупантамі. (ТАСС).

### УСЕСАЮЗНЫЯ ЛЫЖНЫЯ СПАБОРНІЦТВЫ КАЛГАСНАЙ МОЛАДЗІ

ЦК ВЛКСМ і Камітэт па справах фізкультуры і спорта пры Соўнаркоме СССР арганізавалі лыжныя спаборніцтвы калгаснай моладзі. Гэтыя спаборніцтвы, якія наглядна прадэманстравалі надзвычайны рост лыжнага спорта ў нашай краіне, прыцягнулі толькі ў 27 абласцях і рэспубліках каля мільёна ўдзельнікаў. У Маскву прыехалі пераможцы—13 лепшых калгасных каманд. Усе яны выйшлі на старт розыгрышу першынства СССР, якое пачалося 25 лютага ў Сакольніках.

Першы дзень фінальных спаборніцтваў прайшоў з вялікай спартыўнай цікавасцю. Першае месца сярод жаночых каманд заваявала каманда калгаса «Красный Севостьяновец», Орэхава-Зуеўскага раёна, Маскоўскай вобласці, сярод мужчынскіх—лыжнікі калгаса «Путь Ленина», Турынскага раёна, Свердлоўскай вобласці. (ТАСС).

### ПРАЦОЎНЫ САЛЮТ УЗБРАЕНЦАЎ

ГОРАД Н. Узбраенцы сустрэлі 27-ю гадавіну Чырвонай Арміі выдатнымі вытворчымі падарункамі. Лепшы сталеплавільны цэх Наркамата ўзбраення СССР, дзе начальнікам тав. Кузькоў, датэрмінова завяршыў выкананне лютаўскага плана. Звыш задання выплаўлена 1.200 тон высакаякаснай сталі. 22 лютага, на суткі раней тэрміну, указанага ў абавязацельстве, выканаў месячную праграму калектыў лепшага пракатнага цэха Наркамата ўзбраення СССР, дзе начальнікам тав. Рудольскі. У сталінскі фонд перамогі ўнесена больш 200 тон звышпланавага пракату.

# ВАЕННЫЯ ДЗЕЯННІ Ў ЗАХОДНЯЙ ЕЎРОПЕ

ЛОНДАН, 25 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба Вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што на паўночным усходзе ад Лініха (Германія) войскі саюзнікаў занялі некалькі вёсак. Юліх (Германія) поўнасцю ачышчан ад праціўніка; войскі саюзнікаў падышлі да [illegible] Штэтэрніха. На поўначы ад Дзюрэна (Германія) войскі саюзнікаў ачысцілі [illegible] і Біркесдорф.

Саюзныя знішчальнікі-бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на ўмацаваныя будынкі ва многіх гарадах у раёне паміж ракамі Рур і Рэйн, асабліва жорсткаму налёту падвергся раён у трохкутніку, які стварыўся [illegible] Гладбахам, Эйскірхенам — Кельнам. Войскі саюзнікаў занялі Ваксвейлер, [illegible] і Нейербург. На поўдзень ад Нейербурга войскі саюзнікаў занялі Сінспельт. У далёкім [illegible] ракі Саар войскі саюзнікаў занялі Окфен, поўнасцю ачысцілі ад праціўніка Серыг.

На поўдзень ад Саарбурга войскі саюзнікаў [illegible] тры варожыя контратакі [illegible] у [illegible] ад Саарбурга [illegible].

* * *

ЛОНДАН, 26 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба Вярхоўнага камандавання экспедыцыйных сіл саюзнікаў гаворыцца, што саюзныя войскі фарсіравалі раку Рур на шырокім фронце і прадаўжаюць паспяхова прасоўвацца, пераадольваючы ўмеранае супраціўленне ворага. На поўнач ад [illegible] войскі саюзнікаў занялі Лініх (Германія) [illegible] занялі Доверэн, Левіних і Ральсхофен. На ўсходзе ад Юліха саюзнікі ачысцілі ад праціўніка лес Гамбах і занялі Штэйнштрас (Рэйнская вобласць). У раёне Дзюрэна саюзнікі занялі гарады Элен, Мерцэніх, Штоккгейм і Крэйцау.

На паўночным усходзе і ўсходзе ад Віандэна [illegible] ракі Саар, ачысцілі ад праціўніка. Далей на ўсход занялі горад Блісранбах.

22 лютага войскі саюзнікаў захапілі на заходнім фронце 2.339 палонных.

Вельмі буйныя злучэнні цяжкіх бамбардыроўшчыкаў у суправаджэнні знішчальнікаў зрабілі налёт на чыгуначныя аб'екты ў паўночна-заходняй частцы Германіі, а таксама на нафтаперагонныя заводы ў Місбургу, Гамбургу і Гарбургу, на завод сінтэтычнага гаручага ў Камене і [illegible] ў Гамбургу і Брэмене. У ноч на 25 лютага лёгкія бамбардыроўшчыкі зрабілі налёт на Берлін.

ЛОНДАН, 25 лютага. (ТАСС). У паведамленні штаба ўзброеных сіл саюзнікаў на міжземнаморскім тэатры ваенных дзеянняў гаворыцца, што на фронце ў Італіі [illegible] 8-й арміі ліквідавалі некалькі варожых [illegible].

ЛОНДАН, 26 лютага. (ТАСС). [illegible] Рэйнскай вобласці [illegible] Войскі саюзнікаў перапраўляюцца праз раку Прум у 7 мілях на поўнач ад Эхтэрнаха [illegible] Заходней [illegible] горад Бетынген.

У раёне Саарбурга саюзнікі расшырылі прадмоснае ўмацаванне да 4 міль у шырыню і 2 мілі ў глыбіню. Войскі саюзнікаў 23 лютага захапілі 3.149 палонных.

Авіяцыя саюзнікаў атакавала розныя варожыя аб'екты, а таксама зрабіла налёт на Берлін.

### РАШЭННЕ ЕГІПЕЦКАГА ЎРАДА АБ АБ'ЯЎЛЕННІ ВАЙНЫ ДЗЯРЖАВАМ АСІ

ЛОНДАН, 24 лютага. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр егіпецкі парламент зацвердзіў рашэнне аб аб'яўленні абарончай вайны дзяржавам асі. Супроць аб'яўлення вайны супярэчылі партыя Вафд, а таксама нацыянальная партыя.

### ЗАБОЙСТВА ЕГІПЕЦКАГА ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА

ЛОНДАН, 24 лютага. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, у часе абмеркавання ў егіпецкай палаце дэпутатаў пытання аб уступленні Егіпта ў вайну быў забіт прэм'ер-міністр Егіпта Ахмед-Махер-паша. У яго стралялі, калі ён пакідаў палату дэпутатаў, накіроўваючыся ў сенат.

### ДА ЗАБОЙСТВА ЕГІПЕЦКАГА ПРЭМ'ЕР-МІНІСТРА

ЛОНДАН, 25 лютага. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае з Каіра, што арыштаван забойца егіпецкага прэм'ер-міністра Ахмед-Махер-паша.

### АМЕРЫКАНСКІЯ ГАЗЕТЫ АБ УСТУПЛЕННІ ТУРЦЫІ Ў ВАЙНУ

НЬЮ-ЙОРК, 25 лютага. (ТАСС). Лонданскія карэспандэнты газет «Нью-Йорк-Таймс» і «Нью-Йорк геральд трыбюн» заяўляюць, што ўступленне Турцыі ў вайну супроць дзяржаў асі не мае амаль ніякага ваеннага значэння. Гэта—толькі крок, які мае мэтай даць Турцыі магчымасць прыняць удзел у прадстаячай канферэнцыі Аб'яднаных Нацый у Сан-Францыска і ў мірнай канферэнцыі.

### «ДЭЙЛІ МЕЙЛ» АБ АБ'ЯЎЛЕННІ ТУРЦЫЯЙ ВАЙНЫ ДЗЯРЖАВАМ АСІ

ЛОНДАН, 24 лютага. (ТАСС). У рэдакцыйным артыкуле «Дэйлі мейл», які каменціруе аб'яўленні Турцыяй вайны дзяржавам асі, гаворыцца:

«Гэты крок можна было-б вітаць больш горача год таму назад... Ствараецца поўнае ўражанне, што гэты крок носіць хутчэй характар запаздалай палітычнай акцыі».

### ПРАВАКАЦЫЙНЫЯ ДЗЕЯННІ РУМЫНСКІХ РЭАКЦЫЯНЕРАЎ

БУХАРЭСТ, 24 лютага. (ТАСС). Сёння з раніцы ў Бухарэсце і ў некаторых другіх гарадах Румыніі адбыліся буйныя маніфестацыі Нацыянальна-Дэмакратычнага фронта, якія патрабавалі рашучай барацьбы з прафашысцкімі элементамі ва ўрадавым апараце і змены ўрада Радэску. Каля пяці гадзін вечара румынскія воінскія часці, якія ахоўвалі будынак міністэрства ўнутраных спраў, адкрылі па маніфестантах агонь. Адначасова з будынка прэфектуры Бухарэста і з раду другіх урадавых будынкаў маніфестанты былі таксама абстрэлены. Ёсць забітыя і раненыя з абодвух бакоў. Маніфестацыя прадаўжалася ўвесь дзень.

Паведамляюць таксама, што ў горадзе Краёва, у горадзе Брашове і ў горадзе Каракал мелі месца магутныя маніфестацыі Нацыянальна-Дэмакратычнага фронта, прычым, па маніфестантах таксама былі зроблены выстралы з боку румынскіх воінскіх часцей і жандармерыі. У горадзе Краёва маніфестанты авалодалі будынкам прэфектуры, раззброілі воінскую часць і аднавілі ў пасадзе новага прэфекта, выбранага насельніцтвам.

Паводле патрабавання прадстаўнікоў Саюзнай Кантрольнай Камісіі стральба па маніфестантах была спынена.

### ВАЙНА НА ЦІХІМ АКІЯНЕ
### ПРАДАЎЖАЕЦЦА БАМБАРДЫРОЎКА ТОКІО

ЛОНДАН, 25 лютага. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае паведамленне штаба аб'яднанага камандавання ўзброенымі сіламі саюзнікаў у паўднёва-заходняй частцы Ціхага акіяна, што на востраве Лусон амерыканскія войскі завяршылі ліквідацыю японскага гарнізона ў паўднёвай частцы Манілы. У Маніле было налічана больш 12 тысяч трупаў японскіх салдат і афіцэраў.

ВАШЫНГТОН, 25 лютага, (ТАСС). Штаб Ціхаакіянскага флота ЗША аб'явіў, што самалёты, якія базіруюцца на авіяносцы амерыканскага 5-га флота, бамбардыруюць ваенныя, марскія і авіяцыйныя збудаванні ў Токіо і яго ваколіцах.

* * *

ЛОНДАН, 26 лютага. (ТАСС). Як перадае агенцтва Рэйтэр, штаб аб'еднанага камандавання ўзброенымі сіламі саюзнікаў у паўднёва-заходняй частцы Ціхага акіяна паведамляе, што на востраве Лусон (Філіпіны) амерыканскія войскі саюзнікаў занялі гарады Сан-Ісідора і Мотальбан у 10 мілях на паўночным усходзе ад Манілы.

ТОКІО, 26 лютага. (ТАСС). Як перадае агенцтва Домей Цусін, раніцой 25 лютага каля 600 самалётаў, якія базіруюцца на авіяносцы амерыканскай аператыўнай эскадры, зрабілі налёт на раён Канто (Японія). Апрача таго, пасля поўдня каля 130 амерыканскіх самалётаў «Б-29» паявіліся над Токіо і падверглі яго бамбардыроўцы.

Адказны рэдактар
**В. САМУЦІН.**


**Сёння ў кінотэатрах:**

Адкрыт дзіцячы кінотэатр «РАДЗІМА»
ДЭМАНСТРЫРУЕЦЦА ФІЛЬМ «ЧАЛАВЕК З РУЖЖОМ»
Пачатак сеансаў у 10, 12, 14, 16 і 18 гадзін.
Каса адкрыта з 9 гадзін раніцы.

Кінотэатр «Першы»
«ІВАН ГРОЗНЫ»

Кінотэатр «Беларусь»
«У СТАРЫМ ЧЫКАГА»

Кінотэатр «Радзіма»
«У ШЭСЦЬ ГАДЗІН ВЕЧАРА ПАСЛЯ ВАЙНЫ»
Пачатак сеансаў у 20 і 22 гадзіны.

**Мінскаму аўтазборачнаму заводу НА СТАЛУЮ РАБОТУ ПАТРАБУЮЦЦА:**

старшыя бухгалтары, бухгалтары, рахункаводы, планавікі-эканамісты, нарміроўшчыкі, інжынеры-цеплатэхнікі, тэхнікі-энергетыкі, майстры—абмотчыкі матораў, тэхнолагі па дрэваапрацоўцы, цесляры, сталяры, сакратар-машыністка, шэф-повар, павары, калькулятар, цырульнікі, касіры, печнікі, штукатуры, вадаправодчыкі, качагары, маляры, абойшчыкі, бляхары.

Усе забяспечваюцца жылплошчай.

АБ УМОВАХ ДАВЕДАЦЦА: Чырвонае Урочышча, аўтазборачны завод, аддзел кадраў.

**Мінгорхарчгандаль**

ДАВОДЗІЦЬ ДА ВЕДАМА ГРАМАДЗЯН ГОРАДА МІНСКА, ШТО ПРЫМАЦАВАННЕ ДА МАГАЗІНАЎ МІНГОРХАРЧГАНДЛЮ НА САКАВІК МЕСЯЦ БУДЗЕ ПРАВОДЗІЦЦА З 28 ЛЮТАГА ПА 7 САКАВІКА УКЛЮЧНА.

Прымацаванне будзе праводзіцца па спісках устаноў, прадпрыемстваў і домакіраўніцтваў.

АСОБЫ, якія не паспелі па якіх-небудзь прычынах прымацавацца да ўказанага тэрміну, МОГУЦЬ ПРЫМАЦАВАЦЦА ДА НАСТУПНЫХ ДЗЯЖУРНЫХ МАГАЗІНАЎ, БЕЗ ПРАДСТАЎЛЕННЯ СПІСАЎ:
магазін № 18—Усходняя, 37.
» № 8—пасёлак «Комінтэрн».
» № 27—вуліца Чкалава, 39.

Дырэкцыя.

**МІНСКАМУ МЯСАКАМБІНАТУ патрабуюцца**
на сталую работу:
хімікі, лабаранты, старшыя бухгалтары, касір, начальнік адміністрацыйна-гаспадарчага аддзела, каменшчыкі, штукатуры, слесары і электраманцёры.

ЗВЯРТАЦЦА Ў АДДЗЕЛ КАДРАЎ ПА АДРАСУ: г. Мінск, Чэрвеньскі тракт, 3.

У народным судзе 4-га ўчастка Варашылаўскага раёна г. Мінска разглядаецца заява грамадзяніна Паўлюкова Канстанціна Дзямідавіча аб растаржэнні шлюбу з грамадзянкай Паўлюковай Хаяй Лейбаўнай.

**Першы Беларускі Дзяржаўны ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга драматычны тэатр імені Янкі Купалы**
**АБ'ЯЎЛЯЕ ПРЫЁМ у драматычную студыю**
ПРЫ ТЭАТРЫ З ДВУХГАДОВЫМ КУРСАМ НАВУЧАННЯ

Заявы на імя дырэкцыі прымаюцца сакратаром тэатра да 15 сакавіка ва ўсе дні (апрача агульнавыходных), з 12 да 16 гадзін.

ДА ЗАЯВЫ НЕАБХОДНА ПРЫКЛАСЦІ
пасведчанні: аб нараджэнні, аб адукацыі, ад лячэбнай установы аб тым, што паступаючы не мае захворванняў, якія перашкаджаюць рабоце на сцэне; тры фотакарткі з уласнаручным подпісам на іх.

У студыю прымаюцца асобы з адукацыяй у аб'ёме 9 класаў сярэдняй школы, ва ўзросце ад 17 да 30 год.

Студэнты атрымліваюць стыпендыю, забяспечваюцца сталовай і ўсімі відамі забеспячэння па існуючых законапалажэннях.

Інтэрнат не прадастаўляецца.

Падаўшыя заявы з'яўляюцца на прыёмныя іспыты толькі па спецыяльнаму выкліку дырэкцыі тэатра.

ДА ІСПЫТАЎ НЕАБХОДНА ПАДРЫХТАВАЦЬ НАПАМЯЦЬ ВЕРШ, БАЙКУ І НЕВЯЛІКАЕ АПАВЯДАННЕ НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ.

ДЫРЭКЦЫЯ.

**ДА ЎВАГІ ГАЛОЎНЫХ БУХГАЛТАРАЎ ПРАДПРЫЕМСТВАЎ І ЎСТАНОЎ**

У адпаведнасці з інструкцыяй Народнага камісарыята фінансаў Саюза ССР № 504 «АБ ПРАВЯДЗЕННІ РЭАЛІЗАЦЫІ БІЛЕТАЎ ЧАЦВЕРТАЙ ГРАШОВА-РЭЧАВАЙ ЛАТАРЭІ»
УСЕ ПРАДПРЫЕМСТВЫ І ЎСТАНОВЫ ПАВІННЫ ЗРАБІЦЬ ДА 1 САКАВІКА 1945 г. КАНЧАТКОВЫ РАЗЛІК З УСІМІ ПАДПІСЧЫКАМІ І ЎРУЧЫЦЬ ІМ АПЛОЧАНЫЯ БІЛЕТЫ ЧАЦВЕРТАЙ ГРАШОВА-РЭЧАВАЙ ЛАТАРЭІ.
НЕРАЗДАНЫЯ БІЛЕТЫ ЧАЦВЕРТАЙ ГРАШОВА-РЭЧАВАЙ ЛАТАРЭІ ПАДПІСЧЫКАМ, ЯКІЯ АДСУТНІЧАЮЦЬ, ПАВІННЫ БЫЦЬ ЗДАНЫ Ў цэнтральную або раённую ашчадную касу не пазней 10 сакавіка 1945 г.

Упраўленне дзяржпрацашчадкас і дзяржкрэдыта Беларускай ССР.


## Рашэнне № 34
### выканкома Мінскага гарадскога Совета дэпутатаў працоўных

ад 23 студзеня 1945 года. г. Мінск.

### Аб мерапрыемствах па ачыстцы горада ад снегу і ільду

У мэтах своечасовай ачысткі вуліц ад снегу і ільду выканком Мінскага гарадскога Совета дэпутатаў працоўных рашае:

1. Абавязаць кіраўнікоў прадпрыемстваў, устаноў, домакіраўніцтвы, а таксама домаўласнікаў праводзіць штодзённую ачыстку вуліц і тратуараў ад снегу і ільду — да бруку.

2. Ускласці адказнасць на дырэктароў прадпрыемстваў, кіраўнікоў устаноў і арганізацый за ачыстку прымацаваных да іх участкаў, апрача тэрыторыі размяшчэння сваіх прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый.

3. Зацвердзіць план размеркавання ўчасткаў для ачысткі па прадпрыемствах, установах і арганізацыях.

4. За невыкананне данага рашэння віноўныя падвяргаюцца грашоваму штрафу да 100 рублёў або папраўча-працоўным работам да 14 дзён.

5. Кантроль за выкананнем гэтага рашэння ўскладаецца на горжылкіраўніцтва і органы міліцыі.

6. Гэтае рашэнне ўваходзіць у сілу з дня яго апублікавання.

Старшыня выканкома Мінскага гарадскога Совета дэпутатаў працоўных
**К. БУДАРЫН.**

Сакратар выканкома Мінскага гарадскога Совета дэпутатаў працоўных.
**О. ГАЙДУК.**


**Дзяржаўная бібліятэка БССР імені Леніна АБ'ЯЎЛЯЕ НАБОР КУРСАНТАЎ**
НА ДВУХМЕСЯЧНЫЯ КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ БІБЛІЯТЭЧНЫХ РАБОТНІКАЎ.

На курсы прымаюцца асобы, якія маюць закончаную сярэднюю адукацыю.
Курсанты забяспечваюцца стыпендыяй, іншагароднія—інтэрнатам.
ЗАЯВЫ АДРАСАВАЦЬ: г. Мінск, Чырвонаармейская 9, дзяржбібліятэка БССР імені В. І. Леніна.

ДЫРЭКЦЫЯ.


АТ28667 АДРАС РЭДАКЦЫІ І ВЫДАВЕЦТВА: г. Мінск, вул. Пушкіна, 55, 3-ці паверх. Тэлефоны: Адказнага рэдактара—149, Адказнага сакратара—150.